

HVEM ER KRÆNKET?

En undersøgelse af krænkelserforestillinger og politisk identitet i dansk, højreorienteret mediedebat

Navn: Marie Hesteng Byrialsen

Studienummer: 20185720

Dato: 02.06.2023

Antal tegn: 160952 (67s.)

Speciale, F23

Danskstudiet, gruppe 1013

Aalborg Universitet

Vejleder: Laura Bang Lindegaard

Abstract

This thesis investigates the relationship between language use with the word "krænket" (offended) in Danish right-wing media, conceptions of offence and right-winged processes of identity. Pursuing this the study collects its data from the right-wing newspaper Jyllands-Posten. Using the corpus tool CoREST 2021 to extract occurrences of 'krænket' in this newspaper the study finds that "krænket" as the most frequently used grammatically conjugation of the lemma "krænke" (offend/assault/violate) in 2022 is used with "krænke" in the article's headline in the opinion section of Jyllands-Posten in three letters to editor in Jyllands-Posten in 2022. These three letters to editor are analysed as full texts using Norman Faircloughs (1992) three-dimensional framework for Critical Discourse Analysis.

The study's discourse analysis emphasises the descriptive categories wording, grammar, and cohesion, hereby drawing on the theoretical works of Michael Halliday's Systemic Functional Linguistics and theory on social actor representation by Theo van Leeuwen. The descriptive-interpreting analysis thereby locates five main conceptions of offence across the three texts: 1) Offence as an identity, 2) offence as a mental experience, 3) offence constituting an alliance between social actors, 4) offence constituting cultural change, and 4) offence constituting power.

These five main conceptions are investigated as a part of the texts' discursive practises in relation to the right-wing distributor, Jyllands-Posten. Thus, the study discusses the samples' reciprocal *re-productive* practices as an expression of a *homogenous* section of debate in the newspaper, thereby conflicting the newspaper's ambition to represent a diverse universe of debate. The discussion explores possible explanations for homogeneity as a product of *lexical priming*. Investigating the discursive practices of the examined texts, the study also discusses the potential hegemonic struggles on meaning of offence in which the texts participate in *creative* realisations of discourse of offence. This is, though, regarded as sub-discourses of the two main conceptions of offence, which are consistent in combination across the three texts: The conception of Offence as a non-material process, and Offence as a basis for alliance of social actors.

The homogeneity of the texts is discussed in relation to the possible *ideological effects* in the Danish right-winged political identity processes. The study thereby discusses and concludes that the examined texts conceptions of offence reproduce a social status quo of media coverage of anti-racism and climate activism in Denmark and the North. This is concluded as the texts' social practices co-constituting a Danish right-winged political identity as incompatible with the represented practices of climate activism, anti-racism and gender and norm criticism.

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	5
2. TEORI OG METODE	6
2.1. Det funktionelle sprog: Tre metafunktioner	7
2.2. Syn på sprog og det sociale: CDA	7
2.3. Undersøgelsens tilgang til offentlig, politisk mediedebat	10
2.4. Om CoREST 2021 som samplingværktøj	11
2.4.1. Søgning i CoREST	12
2.4.2. Undersøgelsens udvælgelse af tekster om krænkelse	13
2.5. Teksternes diskursive praksisdimension	14
2.6. Sproglig-deskriptiv analyse af krænkelserforestillinger	15
2.6.1. Ordvalg og ordbetydning	15
2.6.2. Grammatik og procestyper	16
2.6.3. Kohæsion	17
2.6.4. Repræsentationen af sociale aktører	18
2.7. Tilgang til sprogbrug, social praksis og identitet	19
2.8. Kritisk refleksion over reproduktioner i indlæg	20
3. ANALYSE AF DEBATINDLÆG	21
3.1. Jyllands-Posten som distributør	22
3.1.1. Liberalistisk ånd og anti-ekkokammer	22
3.1.2. "Krænkelserkultur" og fortolkningsprocesser	23
3.1.3. Indlæggenes genre og distribution	24
3.2. Krænkelserforestillinger og forfattere	25
3.3. Krænkelse som identitetsmarkør	27
3.2.1. Forekomsterne "blive krænket" og "være krænket"	28
3.2.1.1. Flere mulige realisationsmuligheder?	30
3.2.1.2. Kongruensbøjning som betydningsskabende enhed?	32
Opsamling: Relationel krænkelserdiskurs	33
3.4. Krænkelse som mental erfaring	35
3.4.1. "Krænket" ifm. "føler"	35
3.4.2. Andre repræsentationer af mental krænkelse	35
Opsamling: Mental krænkelserdiskurs	37
3.5. Krænkelse som konstituerende for social alliance	38
3.5.1. Bork (2022): Krænkelser, konnotation og kohæsion	39
3.5.1.1. Kohærens gennem reference til kulturel og lingvistisk kontekst	39
3.5.2. Kjær (2022) Gentagelser og konnotationer	41
3.5.2.1. Sproglig forbindelse af alliance med krænkelse	43
3.5.3. Erichsen 2022: Konnotation, sidestilling og udeladelse	43
Opsamling: Associativ krænkelserdiskurs	44

3.6. Krænkelser som kultur- og samfundsændring	45
Opsamling: Diakron, historisk krænkelserdiskurs	46
3.7. Krænkelser og magtforhold	47
3.7.1. Krænkelser som konstituerende for magt	47
3.7.1.1. Diskussion med ”Vil du kæmpe imod krænkelser? Så tag til Iran”	48
3.8. Opsamling på fremstillinger i de tre indlæg	49
4. DISKUSSION: ”PLURALISTISK” HOMOGENITET?	50
4.1. Reproduktioner imellem de tre indlæg	51
4.2. Kreative kombinationer af diskurstyper?	52
4.2.1. Variationer i krænkelserforestillinger	53
4.3. ”Pluralistisk” debat?	55
4.3.1. Lexical priming og reproduktioner	55
5. Sociale praksisser: Andetgørelse og delegitimering	57
5.1. Videns- og trossystemer: Krænkelser som politisk agenda	57
5.2. Liberalistisk politisk identitetsdannelse	58
5.2.1. Politisk identitet	58
5.2.2. Den højreorienterede, politiske identitet og status quo	59
6. KONKLUSION	61
6.1. Til videre undersøgelse	63
7. LITTERATUR	64

1. Indledning

Hvad er krænkelse, hvem udsættes for det – og er der egentligt stadig nogen der krænker? Siden 2017 har #MeToo for alvor sat seksuelle krænkelse på den politiske dagsorden i Danmark og resten af verden. I 2021 fik danskerne en ny samtykkebaseret voldtægtslovgivning. Siden da har danskerne været deltagende vidner i mediedebat og -dækning af krænkelse.

Denne mediedækning har præsenteret flere betydninger af krænkelse end den *seksuelle* slags. Lemmaet ”krænke” illustrerer også flere betydninger i et ordbogsopslag end der forbindes med omtalen af en *seksuel* krænkelse. I Den Danske Ordbog beskrives ”krænke” med mindst to andre betydninger – blandt andet en denotation til dét at ”støde” følelser eller skade andres ære eller selvfølelse (Dansk Sprog- og Litteraturselskab 2023, herefter DDO). Disse anderledes forestillinger om krænkelsers art er genstand for analyse i nærværende undersøgelse, der fokuserer på, hvordan krænkelse omtales i den danske mediedebat.

I november 2022 offentliggjorde Tv2 en beslutning om, at de ville sende julekalenderen ”Alletiders Eventyr” (2000) frem for den planlagte julekalender ”Alletiders Julemand” (1997). Beslutningen var baseret på et ønske om at undgå racistiske stereotyper, som fandt sted dele af julekalenderen (Abildgaard 2022). Omlægningen af programfladen var genstand for offentlig mediedebat, hvori blandt andet Liberal Alliances forperson Alex Vanopslagh omtalte beslutningen som et resultat af ”woke-krigere” og ”identitetspolitisk kogalskab” (Sejr 2022). Også andre højreorienterede politiske skikkelser stemte i (Sejr 2022), med blandt andet omtale af programomlægningen som ”helt skørt” (Sørensen 2022). Denne beslutning fremstår derfor som noget, bestemte højreorienterede meningsdannere tager afstand fra med udgangspunkt i at det er ”woke” ”identitetspolitik” der er ”helt skørt”.

Samtidigt argumenterer historiker Michael Böss i bogen ”Liberalismens vildfarelser” for, at identitetspolitikens ophav er forbundet med liberalismen (Böss 2021). Hvordan kan det derfor alligevel være, at f.eks. Liberal Alliance, der kalder sig for ”Danmarks mest liberale parti” (Liberal Alliance 2023) positionerer sig kritisk til denne såkaldte ”identitetspolitiske kogalskab”?

Også Jyllands-Posten som *liberalt* nyhedsmedie (Jyllands-Posten 2023a) positionerer sig kritisk til beslutningen om programomlægning omtalt ovenfor. I en leder, der angiver avisens politiske retning (Blom & Rønlev 2019b), fremstilles fravalget af visning af Alletiders julemand (1997) under overskriften ”Krænkelseskultur går grassat” som eksempel på en såkaldt ”krænkelseskultur” (Jyllands-Posten 2022). Men hvad har f.eks. programomlægning af julekalendere i grunden med ”krænke” at gøre? Hvad gør forbindelser som denne for, hvordan den danske højrefløj forstår både

krænkelser og de sociale aktører, som forbindes med f.eks. identitetspolitik? Og hvad *er* krænkelse egentligt i nutidens højreorienterede betydningsdannelse? Med et formål om at undersøge forbindelsen mellem sprogbrug om krænkelse i danske, højreorienterede medier, og højreorienteret identitetsdannelse vil dette undersøges i problemformuleringen:

Hvordan medkonstitueres krænkelsesforestillinger i Danmarks højreorienterede, offentlige mediedebat om krænkelse, og hvordan er disse medkonstituerende for højreorienteret, politisk identitetsdannelse?

Undersøgelsen analyserer og diskuterer sprogbrug i tre debatindlæg fra Jyllands-Postens debatsektion med afsæt i Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse (CDA). Det teoretiske og metodiske udgangspunkt suppleres af teorier om sprogbrug og repræsentation af sociale aktører ved inddragelse af Michael Hallidays Systemisk Funktionelle Lingvistik's begreb ”procestyper”, og Theo van Leeuwens teori om sproglig repræsentation af sociale aktører. Herudover inddrages teori om politisk identitet og lexical priming, lige som tidligere, lignende undersøgelser af mediedækning af antiracisme og klimaaktivisme inddrages for at kortlægge en social og samfundsmæssig *status quo*, som indlæggen har afsæt i.

Undersøgelsen lokaliserer fem fremtrædende krænkelsesforestillinger, der realiseres i de tre indlæg: 1) krænkelse som identitetsmarkør, 2) krænkelse som mentalt erfaret fænomen, 3) Krænkelse som konstituerende for et fællesskab mellem sociale aktører, 4) krænkelse som konstituerende for samfundsudvikling, og 5) krænkelse som konstituerende for magt. Disse krænkelsesforestillinger betragtes som *reproduktioner* i de tre debatindlæg. Indlæggen fastlægges ligeledes som *opretholdende* for en social status quo i den højreorienterede, politiske identitetsdannelse. Som led i denne opretholdelse fastlægges indlæggenes realisering af krænkelsesforestillinger som medkonstituerende for den højreorienterede politiske identitet som *uforenelig* med de repræsenterede sociale aktører og praksiser.

2. Teori og metode

Undersøgelsen indledtes med at undersøge *krænkelsesforestillinger* i et offentligt, dansk domæne. Problemformuleringens fokus på krænkelsesforestillinger der er *medkonstitueret*, hviler derfor på en antagelse om, at debatindlæg som sproglig praksis er *betydningssskabende* for forestillinger om f.eks. krænkelser. Dette ansporer til en videnskabsteoretisk *socialkonstruktivistisk* tilgang til sprog som (*med*)*konstituerende* for sociale strukturer inden for diskursanalyses tradition (Jørgensen & Phillips

1999, 13). Dette lægger til grund for en forståelse af sociale konstruktioner, herunder forestillinger om krænkelser, som *kontingente* – altså kulturelt og historisk foranderlige (Jørgensen & Phillips 1999, 14). Væsentligt herfor er det derfor, at disse sociale konstruktioner af strukturer kan *påvirkes* af diskursive handlinger – og dermed *medkonstitueres* af sproglige praksisser (Fairclough 1992, 64).

Som sprogteoretisk retning var det derfor fra starten tydeligt, at Systemisk Funktionel Lingvistik (SFL) skulle danne udgangspunktet for undersøgelsens tilgang til *betydningsdannelse*. Traditionens syn på sprogets repræsentation af menneskelig erfaring, og hermed realiseringen og konstruktion af *forestillinger* om verden (Frimann 2004, 22), er derfor afgørende for, at undersøgelsen læner sig ind i denne sprogforståelse. Inden for Systemisk Funktionel Lingvistik (herefter SFL) betragtes sproget som *funktionelt*. Dette betyder, at sproget betragtes som noget, der *benyttes* af de kommunikerende til at skabe betydning, herunder at yde specifikke (kommunikative) formål.

2.1. Det funktionelle sprog: Tre metafunktioner

Inden for SFL ses sproget i sin funktionalitet som indeholdende 3 primære metafunktioner, herunder en: 1) ideationel metafunktion, 2) interpersonel metafunktion, og 3) tekstuel metafunktion (Frimann 2004, 32). Den ideationelle metafunktion rummer sprogets funktion til at repræsentere og skabe betydning vedrørende menneskets både indre og ydre erfaringer (Frimann 2004, 32). Det vil altså sige at den ideationelle metafunktion beskæftiger sig med forståelsen og definitionen af fænomener og erfaringer. Den interpersonelle metafunktion består i stedet af sprogets funktion i repræsentationen og skabelsen af interpersonel betydning. Heri ligger sprogets rolle i dannelsen, opretholdelsen og omtalen af relationen mellem mennesker (Frimann 2004, 32). Sprogets tredje og sidste metafunktion består i at skabe tekstuel betydning. Denne funktion rummer og kombinerer de to forudgående metafunktioner i kraft af, at denne metafunktion omhandler fremstilling og sammenhæng i kommunikation. Sproget forbinder og skaber altså sammenhæng i ytringer (tekster), som også vil rumme ideationelle og interpersonelle funktioner (Frimann 2004, 32). Kort sagt beskæftiger SFL sig derfor med sprogets funktioner i repræsentationen og skabelsen af betydning gennem ideationelle, interpersonelle og tekstuelle funktioner ved kommunikation (Frimann 2004, 33).

2.2. Syn på sprog og det sociale: CDA

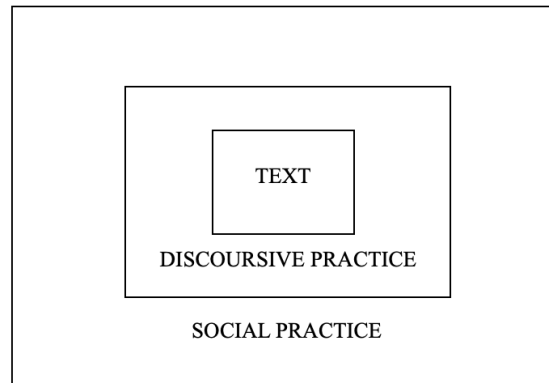
Sproget som *medkonstituerende* hviler der på en sproglig forståelse gennem SFL, men tager samtidigt udgangspunkt sprogets dialektiske forhold som både konstituerende for og konstitueret af sociale,

diskursive og non-diskursive praksisser i Norman Faircloughs *kritiske diskursanalyser* (CDA) sprog-syn (Fairclough 1992, 64f). Gennem Faircloughs CDA og SFL lærer specialet sig ind i en sprogforståelse, som ser betydning som noget der kan skabes sprogligt, men også formes af forudgående praksisser (Fairclough 1992, 65).

Hvor SFL tilbyder en tilgang, der fokuserer på sprogets repræsentation af menneskelig erfaring og medkonstitution heraf, tilbyder Norman Fairclough i CDA et blik for, hvordan sproget *også* fungerer som diskursiv og social praksis (Fairclough 1992, 63f). Faircloughs sprogforståelse bygger på SFL (Jørgensen & Phillips 1999, 79), og det er centralt i arbejdet med CDA, at der dannes bro imellem *sprog som diskurs* og *det sociale* (Jørgensen & Phillips 1999, 76). Her betragter Fairclough sproget som den *del* af de sociale praksisser, der konstituerer den sociokulturelle struktur og status quo – både diskursivt og non-diskursivt (Fairclough 1992, 65).

I undersøgelsens fokus på, hvordan krænkelserforestillinger *med*konstitueres, er det derfor centralt, at Fairclough betragter sproget om værende i *dialektisk* forhold til det sociale (Fairclough 1992, 65). Heri ligger en antagelse om, at sproget både konstituerer og konstitueres af det sociale. Det vil sige, at formen, hvori betydningsindhold realiseres, ligeledes betragtes som *socialt motiveret* (Fairclough 1992, 74f). Konkret afgøres de sproglige valg, som sprogbrugeren træffer derfor af de *realiserings-* og *handlemuligheder*, som stilles til rådighed i det sociale (Fairclough 1992, 64). Samtidigt er det sociale medkonstitueret af sprogbrug, og kan derfor *transformeres* gennem nye og kreative måder at benytte sproget (Fairclough 2011, 129). Ligeledes kan den sociale status quo opretholdes gennem *gentagelser* og reproduktioner (Jørgensen & Phillips 1999, 98).

Forholdet mellem sproget som tekst og social praksis er ifølge Fairclough medieret af teksters diskursive praksis (Fairclough 2011, 127). Teksters diskursive praksis' brug og sammensætning af diskurser er derfor et aspekt af, hvorledes teksten som social praksis forholder sig til status quo (Jørgensen & Phillips 1999, 88). Forholdet illustreres i Faircloughs æskemodel, som billedliggør, hvordan hver af de tre *dimensioner* af tekster er indlejret i – og dermed sammenhængende med hinanden (Fairclough 2011, 126f).

Figur 1. "Three-dimensional conception of discourse" (Fairclough 1992, 73)

Diskursbegrebet defineres hos Fairclough som både sprogbrug i bred forstand, men også som måder at repræsentere bestemte verdensforestillinger (Horsbøl 2016, 75). Når nærværende undersøgelse derfor undersøger *krænkelsesforestillinger*, er dette derfor tæt forbundet med Faircloughs diskursbegreb – som *krænkelsesdiskurser*, der yder indflydelse både sprogligt, diskursivt og socialt.

Måder at repræsenterer verden og forestillinger herom er tæt forbundet med begrebet *ideologi*. Dette benyttes som begreb for, hvorledes diskurser indgår i fastlægningen af betydninger, der bidrager til *magtrelationer*, og derved har særlige sociale formål (Jørgensen & Phillips 1999, 86). Undersøgelsen af, hvilke diskurser der trækkes på i de tre tekster, er altså sammenhængende med, hvilke *antagelser om verden*, der er kan lokaliseres sprogligt-deskriptivt (Horsbøl 2016, 68), og hvilke magtforhold disse har til formål at udfordre eller opretholde (Fairclough 1992, 87).

Opretholdelse og udfordring er centrale koncepter i Faircloughs kritiske diskursanalyse. En teksts diskursive praksis står i relation til en særlig *orden* af diskurser, som kan betragtes inden for et bestemt domæne (Fairclough 2011, 122). Denne diskursorden kan betragtes som en *konsensusbaseret* praktisering af betydning med begrebet *hegemoni* (Jørgensen & Phillips 1999, 87f). Når en kommunikativ begivenheds diskursive praksis står i relation til dens diskursordens hegemoni, er det derfor enten som udfordring eller reproduktion af den betydningskonsensus som går forud for og samtidigt konstitueres af den pågældende diskursordens diskursive praksisser (Jørgensen & Phillips, 88).

Som nævnt ovenfor kan teksters diskursive praksis' relation til deres medkonstituerede diskursorden derfor betragtes som en afspejling af tekstens sociale praksis som enten *opretholdende* eller *udfordrende* til dens aktuelle, sociale status quo inden for diskursordenens domæne (Jørgensen & Phillips 1999, 98). I den nærværende undersøgelse er teksternes diskursive praksis undersøgt i komparativt til *hinanden* som diskursorden fastlagt af undersøgelsens samplingkriterier (Jørgensen & Phillips, 150). Her sammenholdes de tre indlæg som udtryk for reproduktioner af bestemte diskursive

praksisser, der i kraft af indlæggenes indbyrdes homogenitet betragtes som signifikant (se afsnit 2.8.). De tre indlæg agerer social praksis i en diskursorden, som også fastlægges i problemformuleringen – dén af ”højreorienteret mediedebat om krænkelse” (se ovenfor). Her fastlægges ligeledes en reproduktiv funktion i de tre teksters sociale praksis som *andetgørende* og *delegitimerende* handlinger i forbindelse med betydningsfastlæggelsen af krænkelse. Endeligt placeres indlæggene som højreorienteret social praksis i relation til forudgående undersøgelser af højreorienteret positionering til anti-racisme og klimaaktivisme i en nordisk kontekst. Indlæggenes reproducerende ideologiske effekter for den danske, højreorienterede politiske identitetsdannelse diskuteres ligeledes herved.

Væsentlige overvejelser om *diskursers* både deskriptive, diskursive og sociale praksis er både indtænkt i undersøgelsens analysestrategi og i dataindsamlingen. Disse vil behandles nedenfor, og præsenteres derfor løbende som en kombination af, hvordan undersøgelsens data er samlet, og hvordan data efterfølgende er behandlet.

2.3. Undersøgelsens tilgang til offentlig, politisk mediedebat

Danske nyhedsmedier er som bredt domæne udvalgt på baggrund af problemformuleringens fokus på *offentlig mediedebat*. Jyllands-Posten er mere specifikt valgt som indsnævring af den undersøgte problemstilling i kraft af, at dagbladet er den landsdækkende, *liberale* avis (Jyllands-Posten 2023a) i Danmark 2022, som har flest ugentlige læsere (Gallup 2023). Politiken var i 2022 den mest læste avis (Gallup 2023), men knytter sig i højere grad til en radikal-socialliberal tradition, der derfor ikke var inden for undersøgelsens afgrænsning (Politiken-Fonden 2023). Med udgangspunkt i Jyllands-Posten som distributør af *liberalistisk* debat muliggjorde denne afgrænsning, at undersøgelsen kunne arbejde med *højreorienteret mediedebat*.

I undersøgelsen af avismateriale kan der overordnet laves et skel imellem opinion og information, hvoraf avisers debatsektion er kategoriseret som opinionsstof (Blom & Rønlev 2019a). Formålet med denne type sektioner er, at læserne (eller borgere generelt) og skribenter (og læsere) deltager i samfundsdebat om adskillige emner (Blom & Rønlev 2019b). Dette gøres (i Jyllands-Postens debatsektion) gennem genren debatindlæg, leder eller kronik, som alle er genrer der er karakteriseret ved formålet om at debattere og overbevise (Blom & Rønlev 2019b). Derfor danner disse teksttyper oplagt udgangspunkt for at undersøge *betydningsdannelse* om krænkelsesforestillinger som *politisk fænomen*.

Her er undersøgelsens tilgang gennem CDA ikke *udelukkende* oplagt. I undersøgelsen af debat, er sprogligt analytiske tilgange som *retorik* ligeledes relevante. Grundstenen i retorisk analyse er at

arbejde med, hvordan sproget *overbeviser* sine tilhørere persuasivt for derved at vinde opbakning (Nielsen 2016, 15). Årsagen til at retorisk analyse ikke er udvalgt som teoretisk fundament, er dog at retorikken arbejder med *holdbarhedsvurdering* i sprogets overtalelsesmagt (Nielsen 2016, 93). I henhold til problemformuleringens afgrænsning, som ikke inkluderer f.eks. vellykkethed, er CDA valgt som tilgang på baggrund af ønsket om i højere grad at undersøge særligt sprogets diskursive medkonstruktion af *betydning* og *identitet* (Fairclough 1992, 238) i forbindelse med bestemte krænkel- sesforestillinger.

Undersøgelsen fokuserer derfor på identitet og ideologisk effekt ved krænkel-sesforestillinger, der realiseres sprogligt i det danske medielandskab, herunder specifikt i Jyllands-Postens debatsek-tion. Krænkel-se repræsenteret som verbum, ”krænke”, stod centralt i den indledende fase – fordi verber i SFL typisk realiserer *processer* (Frimann 2004, 64). Disse processer er grammatiske realise-ringer af handlinger og tilstande – og ikke mindst genstandes og personers roller heri (Frimann 2004, 64). Som sproglig repræsentation inden for den *eksperientielle metafunktion* (se ovenfor) kan gram-matiske konstruktioner med ”krænke” derfor vidne om, hvilke erfaringsmæssige betydninger *kræn-kelse* tilskrives som ydre handling eller (indre) tilstand (Frimann 2004, 66). Indledningsvist gik un- dersøgelsen derfor til udvælgelsen af *krænkel-sesforestillinger* bredt og induktivt med udgangspunkt i lemmaet ”krænke”.

2.4. Om CoREST 2021 som samplingværktøj

Korpusværktøjet CoREST muliggør en effektiv og avanceret søgning, der giver muligheder, som ligger ud over funktionerne ved f.eks. Infomedia, som består af journalistiske medietekster, og som særligt er funktionsdygtigt til informationssøgning (Asmussen 2023). Da formålet ikke var *informa-tionssøgning*, men i stedet at afdække de *sproglige* valg, som træffes i omtalen af krænkel-se, forekom CoREST som et oplagt og brugbart værktøj. For at danne et velfunderet overblik over det danske mediebil- ledes brug af ”krænke” benyttedes CoREST 2021 derfor som samplingværktøj.

Standardudgaven af CoREST 2021 giver nemlig mulighed for at fremsøge og undersøge fore- komster i korpuset TiDK 2023, der består af medietekster fra 2013-2022 (Asmussen 2023). Nærvæ- rende undersøgelse tager sit udgangspunkt i forekomster fra det specifikke delkorpus herunder, T- 2022 der giver mulighed for at fremsøge forekomster isoleret til 2022 (Asmussen 2020, 60). Det specifikke delkorpus er udvalgt på baggrund af et ønske om synkront at undersøge aktuelt sprogbrug i danske, journalistiske nyhedsmedier. Undersøgelsen har derfor gennem CoREST har tilgået

delkorpuset TiDK 2023 T-2022, og på baggrund heraf kunnet fremsøge brugen af ”krænke” i danske nyhedsmedier i 2022.

2.4.1. Søgning i CoREST

CoREST benytter ordklassetaggen ePOS til at *tagge* hvert ord i korpuset, dvs. knytte oplysninger til hvert ords grundform som metadata (Asmussen 2020, 83). Det vil altså sige, at ordklassetagging (og dermed søgninger, som inkluderer ordklasseoplysninger) fungerer på baggrund af automatiseret tagging af korpussets tokens (Asmussen 2020, 83). Forekomster i CoRESTs korpuser er derfor tagget med oplysninger om bl.a. ordets grundform (krænke) og dets ordklasse (verbum, V). Søgningen kunne derfor qua problemformulering og teoretisk grundlag (se ovenfor) indledningsvist afgrænses til udelukkende at inkludere former, som var bøjninger af verbet *krænke* i 2022. Dette er fremsøgt med en søgning på @krænke, hvori ”@” angiver ønsket om at fremsøge samtlige bøjninger, der har *verbet* ”krænke” som stamme (Asmussen 2020, 26). Søgningen ”@krænke” er foretaget i delkorpuset T-2022, og fremsøgte alle forekomster for bøjninger af ”krænke” i det danske medielandskab i 2022.

CoREST 2021 tilbyder derudover mulighed for at filtrere søgeresultater baseret på kilden til forekomsten under muligheden ”source” (Asmussen 2020, 100). Som filter er Jyllands-Posten derfor valgt som filter, hvorefter søgeværktøjet kun viser forekomster i det pågældende dagblad.

Søgninger giver mulighed for at se ”matches”, der er de ord i korpus, som matcher søgningen (Asmussen 2020, 39). Disse præsenteres som hyppighed relative forekomster imellem de forskellige bøjninger og former, der fremsøges (Asmussen 2020, 39). ”Matches” viste i søgningen ”@krænke” med filteret ”Jyllands-Posten”, at formen ”krænket” var den mest benyttede af verbalstammen ”krænke” i Jyllands-Posten i 2022. For at afgrænse datamængden til en mængde, der fremstod mulig at bearbejde med kvalitativt er denne form derfor udvalgt som afgrænsning i sprogbrug om krænkelser i dagbladet. Forekomsterne er efter fremsøgning hentet og bearbejdet yderligere i Excel, hvorved alle andre former end ”krænket” derfor er frasorteret.

Ud over muligheden for vha. ePOS at undersøge forekomsternes metadata i form af ordklasse- og bøjningsoplysninger, giver CoREST også muligheden for at se tekstoplysninger som metadata om oprindelse i form af udgiver, dato, titel og forfatter, (Asmussen 2020, 52) som altså kunne muliggøre en videre fremsøgning af fuldtekster gennem Infomedia baseret på forekomsternes overskrifter. Disse metadata om forekomsterne fra CoREST blev derfor noteret for hver forekomst af ”krænket” i Excel, og muliggjorde et overblik over udgivere (distributører) og overskrifter.

2.4.2. Undersøgelsens udvælgelse af tekster *om* krænkelse

I specialets problemformulering står undersøgelsen af krænkelsesforestillinger i debat *om* krænkelse centralt. Dette var udgangspunktet for specialets emnefelt, og var derfor også afgørende i udvælgelsen af de specifikke debatindlæg som analyseobjekt. For at imødekomme denne afgrænsning er de endelige artikler valgt på baggrund af, at de både indeholdt 1) ”krænket” i enten brødtekst eller overskrift, og 2) en bøjning eller sammensætning med ordet ”krænke” i overskriften. Sidstnævnte er baseret på et ønske om effektivt og systematisk at indsamle tekster der *handler om* krænkelse. Overskriftens betydning for undersøgelsens samples er funderet i Norman Faircloughs betragtninger om, at overskrifter som opsummerende forkortelser af teksten (Fairclough 1992, 161). Ligeledes argumenterer f.eks. litteraturteoretikeren Gerard Genette for, at overskrifter kan agere *sluse* ind i en tekst, og dermed har betydelig indflydelse på læserens forståelse og fortolkning af teksten (Lauridsen 2018, 281f). Med udgangspunkt i disse refleksioner om overskrifters betydning for teksternes diskursive praksisser, stod det klart, at også *overskriften* måtte indeholde ordet ”krænke”. Dette var en afgrænsning, der netop skulle sikre, at debatindlæggets fortolknings- og produktionsproces også var præget af og centreret omkring krænkelse som debateme.

Forekomster og metadata blev derfor manuelt gennemgået for både bøjninger og sammensætninger af ”krænke” i de oprindelige artiklers overskrift. Artikler fra Jyllands-Posten med ”krænke” i deres overskrift kunne dermed isoleres. De resterende artikler er slutteligt fremsøgt i Infomedia for at fastlægge deres distribution i avisens debatsektion.

Som resultat af denne samling stod i alt tre indlæg tilbage, som hver især både benyttede ordet ”krænket”, indeholdt en bøjning af eller sammensætning med ”krænke” i sin overskrift, var udgivet i Jyllands-Postens debatsektion, og derfor kunne siges at falde inden for problemformuleringens afgrænsning af den offentlige, højreorienterede debat om krænkelse. Disse var derfor genstand for den kvalitative, kritiske diskursanalyse med fokus på, hvorledes sproget medskaber virkelighed og krænkelsesforestillinger (se nedenfor).

Efter notering af sektioner for de fremsøgte artikler, og udvælgelse heraf på baggrund af problemformuleringens afgrænsning, resulterede sorteringen med de tre debatindlæg, ”Vil du kæmpe imod krænkelser? Så tag til Iran” (Erichsen 2022), ”Krænkelseskultur bliver totalitær” (Kjær 2022) og ”Stop det krænkelsesvanvid” (2022). Disse tre stod derfor tilbage som de (eneste) samples, der 1) indeholdt en forekomst af formen ”krænket”, 2) indeholdt en sammensætning eller bøjning af ”krænke” i deres overskrift, og 3) var distribueret i Jyllands-Postens debatsektion i 2022. Disse er

derfor genstand for undersøgelsens analyse, der tager udgangspunkt i Faircloughs tredimensionelle rammemodel.

2.5. Teksternes diskursive praksisdimension

Undersøgelsen af indlæggenes diskursive praksis inddrager elementer af *produktion, distribution og konsumtion* (Fairclough 1992, 78). Denne dimension beskæftiger sig med hvilke ressourcer, der indgår i for både læser og producent i omgang med teksten – ved betydningsproduktion og fortolkning herved (Fairclough 1992, 80). For at undersøge forhold i distributionen er Jyllands-Postens offentligt tilgængelige udlægning af distributive og produktive forhold inddraget via dagbladets hjemmeside. Heri undersøges avisens fremstillede normer for behandling af debatindlæg og redigering af debatsektionens indhold. Derudover undersøges Jyllands-Postens egen udlægning af avisens værdigrundlag i kombination med teori om den danske presses politiske orientering. Dette inddrages for netop at præsentere avisens udgivelser (herunder debatindlæg) i lyset af dens højreorienterede tradition, position og læserskare, og dermed at placere Jyllands-Posten som en aktiv deltager og distributør i den *højreorienterede identitetsdannelse* ved distributionen af krænkelsesforestillinger. Ud over Jyllands-Postens politiske positionering inddrages også udvalgte elementer i de tre teksters online og analoge distribution – herunder paratekstuelle forhold som genre, såkaldte ”mærkater” og sektionstilhør.

Teksternes diskursive praksisdimension undersøges også de specifikke fremstillinger som *diskurser* (Fairclough 1992, 232). Centrum for undersøgelsen er derfor de i problemformuleringen afgrænsede *krænkelsesforestillinger*, herunder derfor hvilke betydninger ”krænkelse” tilskrives (se ovenfor). Dette element er formidlet i fællesskab med den deskriptive analyses resultater og temaer. Dette er et valg truffet på baggrund af, at en total adskillelse af de tre dimensioner i praksis ikke er meningsfuld, men er benyttet som analytisk perspektiv til undersøgelse af bestemte kategorier i teksternes forskellige dimensioner (Fairclough 1992, 73f). Derudover bemærker Fairclough at en sproglig analyse sjældent vil være uden fortolkning – der som bekendt hører til i *betydningsdannelsen* som en del af teksternes diskursive praksis (Fairclough 1992, 74).

Ligeledes behandles de tre indlægs diskursive praksis i en diskussion af, hvorledes disse både konstituerer og konstitueres af en fælles (snæver) diskursorden komparativt, og hvorvidt de undersøgte diskurstyper optræder som *kreative* eller *normative* diskursive praksisser komparativt i de tre tekster (Fairclough 1992, 232). Her inddrages igen Jyllands-Postens ambitioner for deres distribuerede debatsektion, hvortil indlæggenes diskursive praksisser vil diskuteres kritisk hertil. Således lægger behandlingen af teksternes diskursive praksisser grundstenene til forbindelsen mellem

undersøgelsens sociale praksisdimension og tekstdimension af de tre indlægs indbyrdes forhold og status som eksponenter for *Jyllands-Posten* som *højreorienteret* distributør.

2.6. Sproglig-deskriptiv analyse af krænkelserforestillinger

For at undersøge sprogets kontekstsensitive betydningsdannelse i realiseringen af *krænkelserforestillinger* (jf. Fairclough og SFL's sprogforståelse) har analysen undersøgt ordvalg og grammatik, og herudover hvordan teksten *organiserer* mening gennem tekstens kohæsion (Fairclough 1992, 75). Hermed har undersøgelsen ikke kun forholdt sig til sprogets *ideationelle* funktion, men også særligt sprogets *tekstuelle funktion* (Frimann 2004, 184). Dette har derfor åbnet for analytisk fokus på, hvorledes tekstens opbygning og organisering ligeledes bidrager til indlæggenes sproglige realisering af *krænkelserforestillinger* (Friman 2004, 177).

2.6.1. Ordvalg og ordbetydning

Ordvalg er undersøgt i relation til fremtrædende ords *denotative* og *konnotative* betydningsindhold. Undersøgelsen heraf er foretaget med udgangspunkt i ords denotative betydning *kernebetydning* illustreret i f.eks. ordbogsopslag, og konnotationer som *kontekstuel tilskrevet medbetydning* (Christensen & Christensen 2014, 61ff). Fairclough er kritisk over for brugen af ordbogsopslag som enestående metode til endegyldigt at fastlægge dets betydning (Fairclough 1992, 190). Dette kan betragtes i forlængelse af, at SFL's og Faircloughs sprogforståelse baseres på betydning *i kontekst* (Frimann 2004, 25). Hermed betragtes sproget som en *dynamisk* og omskiftelig størrelse, hvis betydningsindhold er kontekstsensitivt og socialt motiveret (Fairclough 1992, 74f). Ordbetydning i ordbogsopslag er dekontekstualiseret – qua ordbogens funktion. Derfor fremstår opslag ikke tilstrækkelige i en diskussion af betydning. Samtidigt har analysen behovet et udgangspunkt for betydning, som ikke blot var defineret af undertegnede. Ordbogsopslag er derfor benyttet som en form for udgangspunkt for de undersøgte ordvalgs betydningspotentiale.

Det vil praktisk sige, at et ords denotation i analysen er opsøgt i enten *Den Danske Ordbog* (Dansk Sprog- og Litteraturselskab 2023), eller gennem *Grammatik over det danske sprog* (Hansen & Heltoft 2011). Fælles for disse er, at de angiver en (eller flere) funktioner eller betydninger til visse ord eller konstruktioner, som er indsamlet empirisk *deskriptivt* – det vil altså sige, at de denotative betydninger eller funktioner, som inddrages i analysen, er baseret på *konventionel* eller *udbredt brug* blandt danske sprogbrugere (Dansk Sprog- og Litteraturselskab 2023; Hansen & Heltoft 2011, 11).

Muligheden for at afgøre et ords denotative betydning gennem deskriptiv *konventionalitet* er netop, at *brugsaspektet* i betydning og funktion kan bibeholdes.

Dermed danner de to opslagsværk en ramme for fortolkningen af, hvordan ord *benyttes*, og benyttes dermed som et funktionelt perspektiv på, hvorledes ord er *tilskrevet* konventionel betydning af sprogbrugerne. Når begrebet ”denotation” eller ”denotativ betydning” inddrages analytisk er det derfor med dette faktum in mente. Et ords kernebetydning er blot et *udgangspunkt* for fortolkningen, som kan præsentere en mulig fortolkning af betydning baseret på udbredelse af netop denne betydning eller funktion.

2.6.2. Grammatik og procestyper

Ligeledes undersøges betydning, der tilskrives gennem sprogliggørelse i grammatiske konstruktioner. Også her benyttes Hansen og Heltoft (2011) som referenceramme for, hvordan det danske sprog *konventionelt* benyttes i sprogbrugernes realisering af betydning. Mest markant undersøges udvalgte grammatiske konstruktioner i indlæggene som realiseringen af *procestyper* og *transitivitet*.

I specialet vil *transitivitet* forstås som realiseringen af en proces, processens *medium* og eventuelt øvrige aktører (Frimann 2004, 66). Processens medium er dén participant, som er genstand for dén handling eller tilstand, som verber realiserer som proces (Frimann 2004, 64). Blandt processers øvrige aktører findes *agenten*, som er dén participant, der som ydre årsag forårsager processen, som realiseres af verbet (Frimann 2004, 65). Dette vil altså sige, at verbers transitivitet vil undersøges som noget, der afgøres af, hvorvidt der findes en *ydre igangsætter* til processen – og dermed et spørgsmål om *agens*, hvis denne agent realiseres (Frimann 2004, 66). En middelproces har *ikke* en ydre igangsætter, mens en *effektiv* proces realiserer en sådan participant som *agent* (Frimann 2004, 66). Herudover trækker den deskriptive analyse på forståelsen af *procestyper*, som findes inden for SFL.

Procestyperne der er undersøgt i analyserne, er *materielle*, *mentale* og *relationelle* processer (Andersen et al. 2001, 122). En fortolkningsmæssig skelnen imellem disse kan både hvile på semantiske tolkninger og grammatisk struktur (Frimann 2004, 122). Analysen gør begge dele, og foretager derfor *både* fortolkning baseret på grammatiske konstruktioner og f.eks. ordbetydninger eller kontekstuel indsnævring af betydningspotentialer (Fairclough 1992, 188). Grammatisk analyse og inddragelse af procestyper er i den deskriptive praksisdimension undersøgt i forbindelse med, hvordan ”krænket” benyttes i realiseringen af krænkelsesprocesser, og i øvrigt hvilke procestyper der realiseres som synonyme med ”krænkelse” på tværs af teksterne.

De *materielle processer* repræsenterer konkrete eller abstrakte handlinger og hændelser i den materielle verden (Frimann 2004, 67). Denne procestype kan involvere tre partcipanter: Mål, Aktør og Beneficient (sidstnævnte aktualiseres ikke i analysen og derfor ikke vil berøres yderligere) (Frimann 2004, 67). I de materielle *handlingsprocesser* er processens medium tilsvarende *mål* og processens agent tilsvarende *aktør* (Andersen et al. 2001, 128). Et tænkt eksempel på en aktiv, materiel krænkelsesproces kunne være ”Vedkommende krænkede sin gode ven”, hvori ”vedkommende” er processens Aktør, og ”sin gode ven” realiserer processens Mål til verbet ”krænkede”.

Mentale processer adskiller sig fra de materielle processer i netop repræsentationen af *indre, mental* erfaring og bevidsthed (Halliday & Mathiessen 2014, 245). Denne procestype indeholder to primære typer af partcipanter: Sanser og Fænomen (Frimann 2004, 71). Sanser er ofte processens medium, hvilket betyder at mentale processer oftest er middelprocesser, der altså *ikke* involverer en ydre igangsætter (Andersen et al. 2001, 136). Processens fænomen er altså det, som Sanser erfarer eller er bevidst om (Frimann 2004, 71). Det vil konkret sige, at mentale processer består af Sanser, fx en person eller personificeret genstand, som erfarer Fænomen, fx en tanke, følelse el. lign (Frimann 2004, 71f). Analysen lokaliserer den mentale krænkelsesproces, hvori ”krænket” benyttes i forbindelse med verbet ”føler”, der som fuldverbum realiserer processen.

Endeligt inddrages procestypen *relationelle* processer, realiserer identificeringer og klassifikationer (Halliday & Mathiessen 2014, 259). Relationelle processer er ofte forbundet med verbet *at være*, men kan ligeledes realiseres ved brug af verber som *har* eller *bliver* (Frimann 2004, 73f). Det vil sige, at relationelle processer skaber *relation* mellem to størrelser eller fænomener, hvortil den ene størrelse fx identificeres som en del af, værende eller tilhørende den anden størrelse (evt. som kategori) (Frimann 2004, 73ff). I relationelle, *attributive* processer tilskrives en *attribut* til partcipanten ”bærer”, som derfor er processens medium i en middelproces (Andersen et al. 2001, 150). Et mere entydigt eksempel, end analysen tilbyder på en relationel krænkelsesproces, er den tænkte sætningskonstruktion: ”de var mere og mere krænkede for hver dag der gik”, hvor ”de” realiserer processens bærer og ”krænkede” processens medium.

2.6.3. Kohæsion

Ifølge Halliday er kohæsion dét som sikrer at en tekst er en tekst – og at denne fremstår meningsfuld og sammenhængende (Halliday & Hasan 2013, 4). Kohæsion er derfor et tekstligt element, som kan placeres *på tekstmiveau* (Fairclough 1992, 235), og kan inddrages i forbindelse med undersøgelsen af *hvordan betydning organiseres* i sprogets tekstuelle metafunktion (Frimann 2004, 184).

Undersøgelsens analyse af teksternes deskriptive praksis inddrager ligeledes begrebet *kohæsion*. Dette undersøges bredt som dét, at en fortolkning af et element afhænger af et andet element i teksten (Halliday & Hasan 2013, 4). Her betragter analysen, hvordan teksten er struktureret – særligt gennem undersøgelse af hvordan og *om* bestemte ord markerer en sammenhæng imellem bestemte ytringer som *kohæsive markører* (”explicit surface cohesive markers”) (Fairclough 1992, 235). Denne sammenhæng analyseres i forbindelse med tekstlig *reference* til både tekstinterne og -eksterne elementer, gentagelser, fysisk og semantisk nærhed imellem sætninger og ord, og ikke mindst brugen af konjunktioner til at skabe forbindelse (Fairclough 1992, 176).

Undersøgelsens induktive analytiske tilgang, har givet anledning til inddragelse af supplerende teori om repræsentationen af *sociale aktører*. De tre indlæg deler en fremstilling af sociale aktører, som ikke *kun* repræsenteres gennem f.eks. ordvalg eller grammatik, men som ligeledes placeres i teksternes krænkellesforestillinger gennem tekstens organisering. For fyldestgørende at undersøge dette element i teksternes sproglige praksis, er SFL og Faircloughs teoretiske rammeværk suppleret med teori af den kritiske diskursteoriker Theo van Leeuwen. Disse analytiske værktøjer bidrager til en mere dybdegående analyse af, hvorledes udvalgte sociale aktører repræsenteres, og dermed optræder som en del af de undersøgte *krænkellesforestillinger*.

2.6.4. Repræsentationen af sociale aktører

Theo van Leeuwen fremlægger i *Discourse and Practive: New Tools for Critical Analysis* (2008) værktøjer til analyse af, hvordan blandt andet sociale aktører repræsenteres i tekster. Heri fremlægger van Leeuwen en tilgang til aktøranalyse, hvori f.eks. Forståelsen af *agens* i højere grad tager afsæt i et sociosemantisk end lingvistisk udgangspunkt. Argumentationen herfor er, at et for stringent analytisk forhold imellem partcipanter som *lingvistisk* kategori kan resultere i, at analytikeren overser vigtige repræsentationer af sociale aktører (van Leeuwen 2008, 24). Når van Leeuwen skelner imellem et lingvistisk og sociosemantisk udgangspunkt er det med udgangspunkt i, at den lingvistiske analyse vil fokusere på *agens* realiseret i traditionelle grammatiske relationer, hvori van Leeuwens udlægning favner bredere ved at inkludere *flere* lingvistiske og retoriske realisationsmuligheder i repræsentationen af sociale aktører (van Leeuwen 2008, 25). Fordi van Leeuwens tilgang også *er* lingvistisk funderet (van Leeuwen 2008, 25), vil dette teoretiske perspektiv inddrages i nuanceringen og undersøgelsen af undersøgelsens tre tekster på deskriptivt niveau.

Grundlæggende skelner van Leeuwen imellem inklusion og eksklusion i repræsentationen af sociale aktører. Dette vedrører analyse af, hvorvidt sociale aktører *faktisk er* repræsenteret i teksten -

og i så fald, hvordan de hhv. fremstilles eller udelades i fremstillingen (van Leeuwen 2008, 28). Undersøgelsen vil både forholde sig til hvorledes relevante sociale aktører repræsenteres, og hvorledes udvalgte sociale aktører udelades eller tilsløres. I forbindelse med både realisering og non-realiserings af sociale aktører arbejder van Leeuwen med underdelinger og kategorier, som af formidlingshensyn vil inddrages ved relevans, løbende i analysen.

2.7. Tilgang til sprogbrug, social praksis og identitet

Fairclough benytter en tredeling i områder for sprogets ideologiske effekter som *videns- og trossystemer*, *sociale relationer* og *sociale identiteter* (Fairclough 1992, 238). Undersøgelsen tager i høj grad afsæt i f.eks. transitivitet, der er tæt sammenknyttet til sprogets ideationelle funktion, som korresponderer effekter for *videns- og trossystemer* (Fairclough 1992, 235). Ligeledes anlægges problemformuleringen et fokus på *identitet* (se ovenfor). Fairclough argumenterer for at sprogets funktioner alle fungerer samtidigt – således kan sproglige valg rumme alle tre funktioner på én gang (Fairclough 1992, 125). Undersøgelsen tager sit metodiske udgangspunkt i undersøgelsen af sprogets *ideationelle* funktioner ved undersøgelsen af f.eks. transitivitet i realiseringen af krænkelserestillinger (Fairclough 1992, 235ff). Disse deskriptive analyser går primært forud for en diskussion af ideologiske effekter for *videns- og trossystemer* i relation til krænkelserestillinger samt *sociale identiteter* i form af *politisk identitet* herved (se nedenfor). I kraft af, at *identitet* i undersøgelsen betragtes som udgjort af både *social inklusion* og *eksklusion* (Christensen 2004), berøres de ideologiske effekter for sociale relationer ligeledes. I diskussionen af ideologiske effekter for *identitet* inddrages Ann-Dorthe Christensens (2004) udlægning af *politisk identitet* som udgangspunkt for at undersøge de ideologiske effekter som sprogbrugen har for *højreorienteret politisk identitetsdannelse* som afgrænsning.

Som et led i netop at undersøge sproget som social praksis inddrages yderligere teori til diskussion. Her suppleres Faircloughs bemærkninger om diskursiv homo- og heterogenitet som hhv. *reproduktion* og *transformation* (Fairclough 1992) af Michael Hoey's begreb ”lexical priming” (2007). Dette teoretiske indspark benyttes som perspektiv på, fortolknings- og produktionsmæssige ressourcer de tre indlæg både kan konstituere og konstitueres af gennem *lexical priming* som eksponent for reproduktionstendenser som social praksis inden for samme og lignende kontekster eller domæner (Hoey 2007). Ydermere inddrages tidligere relevant forskning i form af undersøgelser af mediedækningen af *antiracisme* i Danmark og *klimaaktivisme* i Finland som nordisk kontekst. Ud fra disse supplerende, teoretiske indspark vil undersøgelsen diskutere og belyse, hvorledes de tre undersøgte

debatindlæg som eksponent for den højreorienterede danske mediedebat om krænkelse forholder sig til den sociale status quo for højreorienterede identitetsdannelser i den danske og nordiske mediedebat.

2.8. Kritisk refleksion over reproduktioner i indlæg

Den deskriptive og delvist diskursive analyses resultater holdes i diskussionen op imod blandt andet Jyllands-Postens som distributør, herunder et fremstillet ønske om et ”pluralistisk” ”anti-ekkokammer” (Jyllands-Posten 2023b). I denne diskussion vil de tre indlægs fællestræk diskuteres som et udtryk for hegemoni – og derudover diskuteres som et resultat af at Jyllands-Posten netop er udgiver af alle tre indlæg. Denne diskussion kalder på en forudgående nuancering og kritisk stillingtagen til udgangspunktet for teksternes homogenitet.

I dataindsamlingen har udvælgelsen af tekster til analyse foregået som indsnævring af kriterier indtil de tre tekster stod tilbage, som netop er uddybet i afsnittet ovenfor. Strategien har taget udgangspunkt i 3 kriterier: Krænkelse skulle omtales i indlæggenes overskrift for at sikre et *fokus* herpå, ”krænket” skulle som mest benyttet form af ”krænke” benyttes i indlæggene, og indlæggene skulle knytte sig til *højreorienteret politisk identitetsdannelse* – og dermed være en del af Jyllands-Postens opinionssektion som eksponent herfor. Indledningsvist var det forventet, at mindst ét af de aktuelle indlæg ville repræsentere krænkelse og sociale aktører på en måde, som lignede de tre teksters deskriptive og diskursive praksisser. Dette var med udgangspunkt i undertegnede forforståelse af den liberalistiske, offentlige meningsdannelse om emner som ’identitetspolitik’, hvor f.eks. politikere fra LA, der positionerer sig kritisk hertil (se indledning ovenfor).

Ligeledes var fokus på ”krænkelse” udvalgt på baggrund af en formodning om, at flere af ordets *forskellige* betydninger ville realiseres – f.eks. en realisering af betydningsindholdet, der har relation til seksuelle krænkelse (DDO). Analysen finder dog, at krænkelse gennemgående fremstilles som enten identitetsmarkør eller mentalt fænomen karakteristisk for en *alliance*, og at den materielle krænkelsesforestilling derfor ikke vælges i fremstillingen af krænkelse.

Det er derfor oplagt at reflektere over, om indlæggenes homogenitet kan være et resultat af specialets undersøgelsesdesign. Dette ville indikere, at undersøgelsens samplingkriterier har været for snævre. En for snæver udvælgelse modvirker derfor en indledende ambition om, at systematisk dataindsamling skulle agere modvægt til potentiel bias i tilgangen til højreorienteret meningsdannelse – i lyset af, at jeg selv identificerer mig oppositionelt hertil. Indsamlingen *har* været interessestyret så langt at undersøgelsen skulle beskæftige sig med sproglige *krænkelsesforestillinger* og højreorienteret menings- og identitetsdannelse.

Dette fokus er grundlæggende styret af en CDA-teoretisk (og personlig) interesse for undersøgelsen af *undertrykkelse* (Jørgensen & Phillips 1999, 76) – i politisk diskurs. Undersøgelsens fokus er derfor også baseret på undertegnede forudgående antagelse om, at de repræsenterede sociale aktører, der fremstilles som medium for ”krænkelse” er aktører, der strukturelt tildeles en underhånd. Dette er grundlæggende som undersøger i en kritisk diskursanalyse, der som centralt formål skal afdække magtforhold og uretfærdigheder på strukturelt og socialt niveau (Jørgensen & Phillips 1999, 76).

I henhold til undersøgelsens udvælgelseskriterier er disse systematiske – snæverhed eller ej. Dét at der kun fremgår 3 tekster som resultat af samplingprocessens kriterier, som deler visse, påfaldende ens praksisser i realiseringen af *krænkelsesforestillinger* kan derfor i højere grad knyttes til kriterier i udvælgelsesprocessen – herunder at overskriften f.eks. *skulle* indeholde ”krænke” for at inkluderes. Eller at formen der undersøges, er ”krænket”. Hvor homogeniteten herfor muligvis ikke er *repræsentativ* for hele den højreorienterede identitets- og betydningsdannelse, er den i stedet signifikant for de specifikke kriterier, som ligger til grund for udvælgelsen af tekster. I en videre undersøgelse herfra ville det derfor også være relevant at undersøge, hvordan disse karakteristika udspiller sig i andre kontekster – f.eks. andre dagblade (se ”Til videre undersøgelse” nedenfor). Dette ville komparativt skabe grobund for at isolere de krænkelsesforestillinger som er særlige for den *højreorienterede* betydnings- og identitetsdannelse.

Det behandles alligevel som analytisk signifikant, at teksterne repræsenterer en vis homogenitet hvad angår social og diskursiv praksis (og til dels sprogliggørelse heraf). Analysens resultater holdes op imod *Jyllands-Posten* som distributør, og herudover den liberalistiske og nyhedsmediedistribuerede, politiske betydnings- og identitetsdannelse i forbindelse med *krænkelse*. Undersøgelsen forsøger derfor *ikke* at udføre en udtømmende karakteristik af, hvordan den højreorienterede betydningsdannelse udformes og erfares – men i højere grad at belyse, hvordan krænkelsesforestillinger realiseres i dele af denne, som kan forbindes med den bredere menings- og identitetsdannelsesproces i omtalen af *krænkelse*, normkritik, antiracisme og klimaaktivisme.

3. Analyse af debatindlæg

Analysen vil struktureres som en komparation af de tre indlæg. Derfor vil analysen først introducere indlæggenes fælles distributør, Jyllands-Posten. Herefter undersøges forfatterens selvfremsstilling og positionering kort i den gennemgående brug af ironi. Herefter følger den deskriptive analyse af fem gennemgående krænkelsesforestillinger på tværs af de tre debatindlæg. Disse vil undervejs

undersøges deskriptivt og fortolkes diskuterende. Slutteligt samles analysens fund i en diskussion af indlæggenes deskriptive praksis som gensidige reproduktioner, samt et diskuterende afsnit om de tre indlægs ideologiske effekter for den højreorienteret politisk identitet som sociale praksisser.

3.1. Jyllands-Posten som distributør

Den danske presses politiske tilknytning været under udvikling. I 1800-tallet vandt partipressen indpas, og havde i sin storhedstid stærk tilknytning mellem pressens udgivere og politiske partier i et såkaldt firbladssystem (Jensen 2012, 13). Siden da, har pressens politiske tilknytning udviklet sig til i højere grad at bestå af uafhængige udgivere, som i stedet kan bekende sig til en *politisk strømning* (Hjarvard 2007, 32). Dette betyder, at Jyllands-Posten *ikke* er udvalgt på baggrund af en partipolitisk tilknytning, men i stedet er udvalgt på baggrund af sin *egen* bekendelse til liberalismen.

Jyllands-Postens egen udlægning af sit politiske tilhørsforhold er, at avisen ”har liberale rødder – og en liberal ånd” (Jyllands-Posten 2023a). Herudover proklamerer avisen, at denne er uafhængig af både økonomiske og politiske interesser (Jyllands-Posten 2023a). Dette tydeliggør derfor, at Jyllands-Posten, som de fleste andre aviser i den danske presse jf. Hjarvard (2007), bekender sig til *strømninger* frem for et f.eks. finansieret tilhørsforhold til politiske partier eller organisationer. Derudover er Jyllands-Postens hyppigst læst af danske, højreorienterede partiers vælgere (Winther 2011; Blach-Ørsten & Mayerhöffer 2021, 108). Disse elementer er altså bidragende til, at Jyllands-Posten som distributør er positioneret som *liberal* avis. Dette er også Jyllands-Postens *egen* identifikation, hvormed de kalder sig ”en liberal avis” (Jyllands-Posten 2023a).

Trods sit liberale ophav, bekendte tilhørsforhold og læserskare, beskriver Jyllands-Posten sig selv som ”objektiv”, og tydeliggør herunder at ”Jyllands-Posten har en leder og en stribe debattører, som deltager i samfundsdebatten, men vore reportere skilter ikke med deres holdninger” (Jyllands-Posten 2023a). Dette indikerer, at Jyllands-Posten i sine diskursive praksisser angiveligt skelner mellem *information* og *opinion* i sit journalistiske stof, hvormed sidstnævnte altså må rumme avisens politiske position. Af den årsag er det oplagt, at netop *denne* sektion er genstand for nærværende analyse (se ovenfor). Avisens debatsektion består både af indlæg af institutions-interne journalister (f.eks. avisens leder) og af personer med større eller mindre tilknytning til avisen i f.eks. debatindlæg.

3.1.1. Liberalistisk ånd og anti-ekkokammer

Avisens liberale standpunkt ”kommer [angiveligt, red.] til udtryk på lederplads – mens journalistikken lever sit eget, frie og uafhængige liv” (Jyllands-Posten 2023a). Lederen er genremæssigt

karakteriseret ved netop at fastlægge avisers *politiske* linje – og dermed tilkendegive avisens standpunkter om bestemte politiske debatter eller forhold (Blom & Rønlev 2019b). Men avisens leder er blot ét af debatsektionens indlæg – så hvad med resten af Jyllands-Postens debatsektion? Her udlægger Jyllands-Posten selv, at ”den liberale ånd betyder, at vore debatsider er kendetegnet ved pluralisme. Vi ønsker ikke kun at bringe synspunkter, som harmonerer med lederens” (Jyllands-Posten 2023b). Når Jyllands-Posten proklamerer at deres debatsider kendetegnes ved ”pluralisme”, indikerer det, at debatsektionen er mangfoldig og præget af heterogenitet hvad angår (politiske) synspunkter. Dette kan betragtes som en ambition om at skabe en debatsektion der, med Jyllands-Postens egne ord er ”debatunivers, som er et anti-ekkokammer” (Jyllands-Posten 2023b). Dette skal ifølge avisen selv også rumme perspektiver som kan udfordre den liberalistiske læserskares ”holdninger og verdensbillede” (Jyllands-Posten 2023a). Dette forventes derfor ligeledes at findes i relationen til krænkelserforestillinger ved brug af ”krænket” og krænkelser i indlæggenes overskrift.

3.1.2. ”Krænkelserkultur” og fortolkningsprocesser

Debatindlæggenes fortolkningsprocesser er deres onlinedistribution præget af en markering i bunden af indlægget med teksten ”læs mere om” (se eksempel nedenfor). Disse mærkater angiver i kraft af ordvalget ”om” et emne eller tema for indlægget. Mærkaterne indeholder et hyperlink til en oversigt med både opinionsstof og informationsstof omhandlende samme emne(r) (Jyllands-Posten 2023c).

Figur 2 Mærkater til "Krænkelserkultur bliver totalitær" (Kjær 2022b)

Fælles for undersøgelsens tre indlæg er, at de alle har mærkateret ”krænkelserkultur” (Kjær 2022b; Erichsen 2022b; Bork 2022b). Dette grafiske (og interaktive) distributionselement kan betragtes som en peritekst, som er ”materielt” (digitalt) tilknyttet teksten, og har dermed også mulighed for at yde indflydelse på læserens fortolkningsproces (Lauridsen 2018, 281f). I kraft af, at alle tre artikler deler mærkateret ”krænkelserkultur”, er det sandsynligt at denne betegnelse også vidner om et meningsfællesskab i emnet på lige fod med overskrifternes brug af ”krænket”. Netop *hvilken* betydning brugen af betegnelsen ”krænkelserkultur” får i fortolkningen af debatindlæggene som tekster vil udfoldes yderligere i løbet af analysen. Ud over indlæggenes mærkat ”krænkelserkultur”, er de også alle

betegnet som ”debatindlæg” (Bork 2022b; Kjær 2022b; Erichsen 2022b). Dette betyder, at de ud over et emnefællesskab *også* deler et genre-mæssigt fællesskab, som vil uddybes nedenfor.

3.1.3. Indlæggenes genre og distribution

Som genre har debatindlægget til formål at *overtale* læseren, eller at dele et perspektiv på verden (Blom & Rønlev 2019b). Af denne årsag har det netop været centralt i udvælgelsen af indlæg, at disse skulle *omhandle* krænkelser fordi dette skulle være omdrejningspunktet for meningsdannelsen, der undersøges (jf. undersøgelsens problemformulering). Alle tre indlæg er både distribueret via Jyllands-Postens papiravis, og deres onlineavis. I det analoge format (papiravisen) er indlæggene placeret i en separat *sektion*, der hedder ”debat”, hvori de distribueres omgivet af andre debatindlæg – herunder avisens leder (Bork 2022a; Erichsen 2022a; Kjær 2022a). Her fremgår det derfor af avisens fysiske inddeling og grafiske design (herunder rubrikken ”debat” i toppen af siden) at indlæggene er netop et indlæg i deres opinionsstof. I avisens online distribution indledes hvert indlæg med genrebetegnelse og ansvarsfraskrivelse:

”**Dette er et debatindlæg:** Indlægget er udtryk for skribentens holdning. Alle holdninger, som kan udtrykkes inden for straffelovens og presseetikens rammer, er velkomne, og du kan også sende os din mening her” (Bork 2022; Erichsen 2022; Kjær 2022).

I denne indledende bemærkning angives indlæggenes genre som ”debatindlæg”, hvorefter det specifikt udtrykkes, at indlægget *ikke* kan tilskrives avisen, men derimod tilhører skribenten. Dette indikerer et forhold, hvori Jyllands-Posten fraskriver sig ansvaret for det sagte – med forbehold for, at dette (for at blive udgivet) som minimum skal dækkes af presseetik og ikke være i strid med dansk lovgivning (se citat ovenfor). Samtidigt med, at Jyllands-Posten fralægger sig ansvaret for dén holdning, der præsenteres i debatindlægget, hævder avisen i deres debatinformation samtidigt retten til at ”forkorte og redigere” i de indsendte indlæg (Jyllands-Posten 2023b). Dette giver avisen mulighed for på den ene side at fralægge sig ansvaret (inden for etiske og lovgivningsmæssige rammer) for indlæggene samtidigt med, at de kan tage del i *produktionen* af indlæggene som redaktører – og dermed potentielt kan yde indflydelse på indlæggets karakter.

Ud over muligheden for at tage del i indlæggenes produktionsproces, oplyser Jyllands-Posten også at de ”modtager flere indlæg end vi har plads til [...] men forsøger naturligvis at udgive så mange som muligt” (Jyllands-Posten 2023b). Dette betyder, at avisen også deltager i distributionen – ud over ”blot” at være distributør af alle indlæg – i form af *udvælgelse* af, hvilke indlæg, der skal bringes og

frasorteres. Denne redaktionsproces bringer altså Jyllands-Posten i en position, hvorved avisen potentielt kan betragtes som *kuratorer* af de debatindlæg, som bringes, og derved også kan stilles til ansvar i en grad, hvorved debatsektionen ikke er en direkte gengivelse af debatindlæg sendt til avisen. Herved deklarerer Jyllands-Posten som bekendt en ambition om at distribuere et ”debatunivers, som er et anti-ekkokammer” (Jyllands-Posten 2023b), hvormed det er forventeligt, at der vil være forskel i de verdensbilleder, der repræsenteres heri. Dette perspektiv vil undersøges og udfoldes yderligere nedenfor, hvor de tre debatindlæg som systematisk udvalgte samples vil analyseres med fokus på deres deskriptive og diskursive repræsentation af krænkelserforestillinger i Jyllands-Postens debatsektion.

3.2. Krænkelserforestillinger og forfattere

Forfatterens positionering til krænkelser og sociale aktørers praksisser (se afsnit 3.5.) i indlæggenes fremstillinger vil indledningsvist undersøges. Dette gøres på baggrund af et ønske om at afdække, hvordan forfatterens prægning af den kommunikative begivenheds fortolkning af krænkelserforestillinger finder sted. I dette vil analysen tage udgangspunkt i ét citat fra hvert indlæg, som belyser forfatterens positionering.

Som et analytisk arbejds spørgsmål fremhæver Fairclough (1992) brugen af ironi (Fairclough 1992, 235). Dette kan belyse forfatterens positionering til det sagte – og dermed belyse, hvordan afsenderen forholder sig til det det som den kommunikative begivenhed omhandler (Fairclough 1992, 123). Dette er formende for fortolkningen af teksten som diskursiv praksis, og har derfor en betydelig indflydelse i afgørelsen af vurderinger og fremstillinger fremadrettet (Fairclough 1992, 72). Både Erichsen og Bork benytter ironi ved selvrettelse i deres indlæg. Eksempler på brugen af ironi findes i sætningerne:

”Findes der ikke nogle chefer rundtom, som har mod og mandshjerte (personhjerte) til at bede alle disse ”krænkelserofre” stikke piben ind?” (Bork 2022a)

”Jeg kan godt lide franskmænd. Undskyld, franskmænd. ” (Erichsen 2022a)

Begge disse eksempler tager form som *reparatur* eller selvrettelse i kraft af gentagelsen (Nielsen & Nielsen 2013, 82f) af ordene ”mandshjerte” og ”franskmænd”, hvori det kønnede appellativ ”mand” udskiftes med det kønsneutrale ”person”. ”Reparatur” er et begreb, der er særligt udbredt i

samtaleanalysen, som angiver at en sprogbruger f.eks. foretager en selvrettelse en handling, som betyder et normbrud (Nielsen & Nielsen 2013, 81ff). Når Erichsen og Bork ”retter” ”mand/mænd” til ”person/personer” kan rettelsen derfor indikere, at appellativets *kønnethed* er problemet, som søges at rettes op på. Årsagen til, at reparatur er et afgørende begreb inden for samtaleanalysen er, at samtaler er *interaktion*, og derfor *ikke* kan redigeres som verbal kommunikationsform (Nielsen & Nielsen 2013, 81). Det kan debatindlægget som skriftligt distribueret kommunikativ begivenhed derimod.

Denne type rettelse fremstår derfor grundlæggende unødvendig, hvis debatindlægget som genre taget i betragtning. Når den tilsyneladende reparerende handling, det er at *kønne* appellativerne anderledes, derfor findes i debatindlægget fremstår det overflødig fordi omstændighederne for produktionen tillader en komplet udeladelse af de angivelige normbrud. I produktionen af indlægget kunne dette blot være redigeret – eller slettet – hvis forfatteren reelt havde et ønske om at *kønne* appellativerne anderledes. I kraft af at teksten alligevel *rummer* denne rettelse fremstår rettelsen i højere grad demonstrativ og dermed ironisk.

I citatet ses ydermere et udtryk for ironi i Borks brug af gåseøjne i forbindelse med ”krænkel-sesofre”, der kan fortolkes som brug af ironi. I lyset af fremstillingens yderligere brug af ironi, fungerer dette som ironi understøttende for forfatterens oppositionelle positionering til de sociale aktører, der betegnes som ”krænkede”, og understreger derfor at disse *krænkede* ikke er ofre, men i stedet tilskrives *magt* (se afsnit 3.7.1.).

Den resterende forfatter, Kjær, benytter ikke på samme måde ironi i sin positionering til krænkel-sesforestillinger og de herved repræsenterede sociale aktører. Derimod beskrives elementer i indlæggets krænkel-sesforestillingerne som ”grotesk”, der ligeledes positionerer forfatteren kritisk til indlæggets krænkel-sesforestillinger og de herved inkluderede sociale aktører (se afsnit 3.3.-3.6.). Slutteligt stiller Kjær ligeledes et retorisk spørgsmål: ”Skulle jeg [...] blive krænket [...]?” (Kjær 2022a). Gennem præteritum som tempus for verbet ”skulle” realiseres tiden *irrealis*, der kan angive et forestillet forhold, der ikke findes, og hermed indikerer Kjær, at han *ikke* ”blive[r] krænket” (Andersen et al. 2001, 221f). Når indlægget derudover indeholder betegnelsen ”krænkede” som identitetsmarkør (se nedenfor) identificerer Kjær sig derfor *ikke* som dette, ”krænket”.

Når både Erichsen og Bork benytter kønsneutrale betegnelser ironisk, positionerer det dem *kritisk* til f.eks. normkritisk kønsaktivisme, som disse betegnelser også kan konnotere. Dette kan derfor fungere som eksponent for to ud af de tre indlægs forfatteres *kritiske* positionering til emancipatorisk praksis i forbindelse med f.eks. kønsneutrale betegnelser. Dermed positionerer både Kjær, Erichsen

og Bork sig oppositionelt til den alliance af sociale aktører, der i alle tre indlæg knyttes til fænomenet krænkelse.

3.3. Krænkelse som identitetsmarkør

I de tre indlæg benyttes varianter af ”krænke” med forskellige funktioner og i forskellige sammensætninger. Karakteristisk for særligt to fremstillinger er, at formen ”krænkede” benyttes i beskrivelsen af sociale aktører. Dette ses blandt andet i indlægget ”Vil du kæmpe mod krænkelser? Så tag til Iran” (Erichsen 2022a) i formen ”krænkede [...] vil jo bare have lidt opmærksomhed” og i indlægget ”Krænkelseskultur bliver totalitær” (Kjær 2022a), hvori ”krænkede” benyttes i sætningen ”LGBT+ og andre krænkede har et ansvar” (Kjær 2022a).

Nominalgruppen ”LGBT+ og andre krænkede” består blandt andet af et proprium ”LGBT+” og sideordningskonjunktionen ”og” pronomenet ”andre” og det adjektiviske brug af ”krænket” i flertal, ”krænkede”. Her optræder ”krænkede” som perfektum participiumsform af verbet ”krænke”, og bøjes i numerus og bestemthed (Hansen & Heltoft 2011, 206). ”Andre” er pluralisbøjningen af pronomenet ”anden”, hvormed ”krænkede” er bøjet kongruent hertil med endelsen -ede. Perfektum participium benyttes adjektivisk i attributiv funktion (Hansen og Heltoft 2011, 206). I konstruktionen ”andre krænkede” fremgår dette appellativ, som ”krænkede” skal beskrive dog *ikke*, hvorved dette kan siges at være en ikke-udtrykt kategori, som ”krænkede” optræder attributivt til (Hansen & Heltoft 2011, 188). Fordi det forudgående pronomen ”andre” har kønnet utrum (fælleskøn) kan det udeladte kerneled efter ”krænkede” fortolkes som *mennesker i almindelighed* (Hansen & Heltoft 2011, 188), så sætningens betydning kan betragtes som: ”LGBT+ og andre krænkede [mennesker] har et medansvar”.

”Krænkede” benyttes dermed beskrivende for en *menneskelig egenskab* i sin funktion som adjektiv. Denne funktion og brug ses ligeledes i indlægget ”Vil du kæmpe imod krænkelser? Så tag til Iran” (Erichsen 2022a), hvori det optræder tre gange som konstruktionerne ”De krænkede” (to gange) og ”Men krænkede og klimafanatikere vil jo bare have lidt opmærksomhed” (Kjær 2022a). Også her fremstår det nominale kerneled, som ”krænkede” skal fungere beskrivende til, ikke-udtrykt. Dermed kan brugen af ”krænkede” ligeledes fortolkes som en attributivt til den generelle, ikke-udtrykte kategori ”mennesker”, og kan derfor i alle tre tilfælde omskrives til nominalgruppen ”(de) krænkede mennesker”. Således benytter to af de tre analyserede debatindlæg verbet ”krænke” som perfektum participiumsformen ”krænkede”, og benytter derfor verbet *adjektivisk* og dermed *beskrivende* i fremstillingen af *mennesker*.

Disse fremstillinger indikerer, at fænomenet *krænkelse* gennem begrebet *krænkede* kan benyttes som identitetsmarkør. Ved brugen heraf fremstilles (endnu ukendte) personer dermed som *krænkede*, der altså agerer attribut, som grundlæggende må skille disse personer fra nogen som *ikke* er krænkede. I brugen af perfektum participiumformen ”krænkede” sker to typer af repræsentation af sociale aktører.

Hvis krænkelse betragtes som et fænomen, der *udføres* af en aktør mod et mål, indebærer dette en forestilling om *agens*, der tilskrives en aktør (Frimann 2004, 67). En potentiel *krænker* realiseres *ikke* i brugen af participiumsformen ”krænkede” benyttes verbet *adjektivisk* om dét som potentielt skulle være processens mål. Når en proces realiseres som adjektiv, er det ifølge van Leeuwen en måde at udføre *eksklusion*, herunder ”suppression” af en social aktør (van Leeuwen 2008a, 30). Brugen af det adjektiviske ”krænkede” repræsenterer derfor en krænkelsesforestilling, hvori en mulig aktør *udelades* fra teksten til fordel for *beskrivelse* af sociale partcipanter som ”krænkede”.

Den anden repræsentation af sociale aktører angår netop denne beskrivende funktion. I kraft af ”krænkede”s adjektiviske fungerer det *beskrivende* (Hansen & Heltoft 2011, 528). Flere personer inkluderes som beskrevne i betegnelserne ”*andre* krænkede”, og ”*de* krænkede” i kraft af pronome- nernes numerus. Hermed repræsenteres *flere* sociale aktører i kraft af noget de *er*. Denne repræsen- tationsform benævnes af van Leeuwen som ”identification”, hvori sociale aktører beskrives med ud- gangspunkt i en identitet, som de deler med andre (van Leeuwen 2008a, 40). I dette tilfælde repræ- senteres en gruppe af sociale aktører med identiteten ”krænkede”, der dermed kan skelne disse sociale aktører fra andre mennesker (van Leeuwen 2008a, 42) – som da må betegnes som ”ikke-krænkede”. Hermed benyttes ”krænkede” i fremstillingen af en social identitet, der grundlæggende besidder egen- skaben *krænket* (singularis) eller en social gruppeidentitet, der defineres af egenskaben *krænkede*.

Omtalen af krænkelse som et attributivt fænomen leder derfor til diskussionen af, hvorledes formen ”krænket” benyttes i debatindlæggene med denne fremstilling. Fælles for de to omtalte indlæg er, at de benytter ”krænket” i forbindelse med verbet ”blive”, og i ét tilfælde i forbindelse med verbet ”være”.

3.2.1. Forekomsterne ”blive krænket” og ”være krænket”

Blandt artiklernes brug af formen ”krænket” findes tre centrale verber, som ”krænket” benyttes i forbindelse med ved i alt 5 forekomster: ”Blive”, ”være” og ”føle”. ”Blive” og ”være” er udgangs- punkt for den følgende analyse mens ”føle” vil udfoldes senere (se afsnit 3.4.). Fælles for verberne ”blive” og ”være” er, at de begge kan have funktion som hjælpeverbum i en perifrasisisk

passivkonstruktion med et supinumsbøjet verbum (f.eks. ”krænket”) (Andersen et al. 2001, 223f; Hansen & Heltoft 2011, 1603). Samtidigt kan de begge fungere som kopulaverber, der f.eks. kombineres med et adjektiv – f.eks. ”krænket” som perfektum participiumsform i attributiv stilling med adjektivisk funktion (Hansen & Heltoft 2011, 292).

Brugen af ”krænket” i to af undersøgelsens tre indlæg komplicerer derfor fortolkningen af processtyper i fremstillinger af krænkelse med formen ”krænket”. Af denne årsag kan både ”være krænket” og ”blive krænket” (som generiske konstruktioner) fortolkes som *materielle passive* processer, men kan også fortolkes som *relationelle, attributive* processer (Andersen et al. 2001, 223f). Ifølge Andersen et al. (2001) kan procesfortolkningen styres af, hvorvidt en materiel aktørforestilling er *mulig* i fremstillingen (Andersen et al. 2001, 223f). Derudover kan en potentiel aktør i en passiv materiel proces konventionelt realiseres grammatisk gennem en præpositionalfrase med præpositionen ”af” og aktøren som styrelse (Hansen & Heltoft 2011, 127). Som analysens første eksempel benyttes ”krænket” i sætningen nedenfor:

”Det er i hvert tilfælde svært at forestille sig at folk bliver krænket i Somalia” (Erichsen 2022a).

Hvis sætningen betragtes som en perifrasisk passivkonstruktion, fremgår en agent *ikke* realiseret i en præpositionalfrase indledt af ”af”. I repræsentationen af sociale aktører i en materiel proces ville den handlende aktør *også* kunne realiseres andetsteds i teksten – og dermed blot være placeret i baggrunden ved ikke *lokalt* at være repræsenteret i sætningen (van Leeuwen 2008a). Dette er dog heller ikke tilfældet i ”Vil du kæmpe imod krænkelse? Så tag til Iran” (Erichsen 2022a). I kraft af at en potentiel agent, og her materiel aktør, udelades kan dette betegnes som van Leeuwens begreb *suppression*, som indikerer en fuldstændig udeblivelse af den handlende sociale aktør fra teksten (van Leeuwen 2008a, 29). Dette vil derfor sige, at den sociale aktør, som skulle *udføre* krænkelsen, der påvirker ”folk” som mål i ovenstående sætning, er *ekskluderet* fra teksten (van Leeuwen 2008a, 28).

Den helt udeladte aktørforestilling åbner derfor for fortolkningen af ovenstående sætning som en *relationel attributiv* proces (Andersen et al. 2001, 224). Her vil ”blive” optræde som kopulaverbum, der beskriver en afsluttet proces – heri en overgang fra én tilstand til en anden (Hansen & Heltoft 2011, 193). I konstruktion med ”blive” som kopulaverbum vil ”krænket” derfor fungere adjektivisk som perfektum participiumsform (Hansen & Heltoft 2011, 292). Tilstanden eller overgangen som beskrives kan derfor fortolkes som en overgang fra ikke-krænket til krænket. Med ”bliver” som kopulaverbum forbindes ”folk” derfor med ”krænket” i en relationel proces (Frimann 2004, 74). Dette

vil muliggør en fortolkning af ”krænket” som *attribut*, der tilskrives sociale aktører. Denne fortolkning vil være i overensstemmelse med ”krænkede” som identitetsmarkør i analysen ovenfor (se afsnit 3.3.).

Endnu et argument for, at ”krænket” her realiserer en *attribut* til bæreren ”folk” er, at sætningen efterfølgende er referent i en anaforisk reference fra det demonstrative pronomen ”det” (Christensen & Christensen, 86): ”Det har man ikke tid til” (Erichsen 2022a). Her indikerer en anaforiske reference udført af ”det”, og ligheden mellem sociale aktører realiseret af ”folk” og ”man”, at sætningen kunne konstrueres således: ”Det [at blive krænket] har man ikke tid til [i Somalia]”. Konstruktionen med inkluderede referencer belyser, hvordan krænket-processens *medium* fremstilles som én der ikke har tid til krænkelse – hvorimod en eventuel aktør *ikke* omtales som én der f.eks. ikke har tid til at *udføre* en krænkelse. Dette påvirker fortolkningen og betydningen, der tillægges ”blive krænket” i det pågældende eksempel, der derfor fremstiller *krænkelse* som noget, nogen *udvikler sig til* frem for noget, nogen *gør* ved andre.

Uanset fortolkning realiserer tekstmaterialet *ikke* en agent i den nævnte proces. Dette *kan* besværliggøre en skelnen i brugen af verberne ”blive” og ”krænket”, herunder fortolkningen af proces-type, og dermed *repræsentation* af handlinger og agens. Når en agent helt udelades, illustrerer eksemplet derfor en *tvetydighed*, som i højere grad end grammatisk (og semantisk) repræsentation af sociale aktører, hviler på en kontekstuel forståelse og indsnævring af betydningspotentiallet i tekstens realisering af agens.

3.2.1.1. Flere mulige realisationsmuligheder?

Ifølge van Leeuwen kan agens som førnævnt allokeres med flere realiseringsmuligheder end den grammatiske agens konventionelt realiseres (van Leeuwen 2008a). Her er f.eks. relevant, om en aktørforestilling muliggøres af kontekstuelle realiseringer af sociale aktører, og derudover, om en mulig agent realiseres i en præpositionalfrase med *andre* præpositioner end det konventionelle ”af” (omtalt ovenfor) (van Leeuwen 2008a, 29f). I tre indlæggenes resterende brug af formen ”krænket” benyttes verbet i forbindelse med præpositionalfraser indledt med præpositionen ”over”. Det ses f.eks. i sætningerne nedenfor, hvor ”krænket” optræder med verberne ”være” og ”blive”:

”Og som om det eneste, man kan være krænket over, er, at andre er krænket på ens vegne” (Erichsen 2022a).

”Skulle jeg som blind blive krænket over udtryk som "vi ses", "blind date" eller "blind høne kan også finde korn"?” (Kjær 2022a).

Her kan f.eks. ”blive krænket” ligeledes diskuteres som materiel eller relationel procestype – og dermed aktualiseres præpositionalfrasen ”over udtryk som...” (her, forkortet). van Leeuwen argumenterer derfor for at agens *også* kan lokaliseres i præpositionalfraser, som indledes af forskellige præpositioner – på engelsk. Dette *kunne* altså indikere, at nominalgruppen, der er ager styrelse i præpositionalfrasen funktionelt kan tilskrives *agens*. Kernen i denne nominalgruppe er dog apellativet ”udtryk”, som *ikke* denoterer et *menneske*. I tilfælde af, at dette *repræsenterer* en handlende, dynamisk instans i processen (van Leeuwen 2008a, 33) er den sociale aktør derfor repræsenteret gennem *impersonalization* (van Leeuwen 2008a, 46). Det vil sige, at ”udtryk” står i stedet for termer, som kunne denotere noget menneskeligt, og dermed ikke tilskriver ansvar og agens til en specifikt udpeget *menneskelig* social aktør. Dermed bidrager repræsentationen til at sløre fremstillingen af den menneskelige, sociale aktør ved herunder at fremhæve ytringer som ”udtryk”, der kan knyttes hertil frem for *menneskene*, der kunne verbalisere disse. Spørgsmålet er dog, om ”over” i virkeligheden bidrager til at allokere agens til ”udtryk”, eller om denne præposition kan siges at adskille sig fra præpositionen ”af”, der konventionelt benyttes i realiseringen af en nedskrevet agent.

Den denotative betydning af ”over” er flerfoldig, men rummer blandt andet ”bruges ved angivelse af at en handling eller følelse er rettet mod eller skyldes nogen eller noget” (DDO). Den denotative betydning for ”af” er blandt andet ”med nogen eller noget som direkte handlende eller ansvarlig” (DDO). Forskellen imellem de denotative betydninger for de to præpositioner er, at ”af” indikerer et ansvarsforhold, som ikke på samme måde er eksisterende i den denotative betydning af ”over”. Denotationernes forskellighed gør derfor, at ”af” konventionelt benyttes i angivelsen af en aktør, der udfører en handling – og derfor tilskrives et ansvar for kränkelsen. ”Over” denoterer derimod en betydning, som kan hænge sammen med et konventionelt brug, hvormed nogen eller noget i højere grad ligger til grund for relationen, eller være genstand for en *følelse*. Brugen af ”over” kan derfor bidrage til, at netop *krænket* kan fortolkes som et mentalt eller subjektivt fænomen, som kan tilskrives retning, men ikke en tydelig aktør. Brugen af præpositionsfraser indledt med ”over” kan derfor skubbe den kontekstuelle betydning af ”krænket” i retning af at være et fænomen, som opstår og findes hos ét individ *uden* at nogen aktivt *gør* en kränkelse mod vedkommende.

I brugen af præpositionen ”over” kan forfatterne dermed realisere en betydning, der i højere grad fremstiller kränkelse som en *reaktion*, der har *årsag* i noget andet. Dette står i kontrast til en

krænkelsesfremstilling, hvor krænkelse f.eks. betragtes som en *aktion*, der kan udføres selvstændigt af en handlende aktør – potentielt rettet mod et mål (van Leeuwen 2008b, 60). Når krænkelse benyttes i forbindelse med præpositionen ”over”, kan det derfor åbne for en fortolkning, hvori krænkelsen fremstår tættere på en *mental* proces i kraft af sin status som reaktion (van Leeuwen 2008b, 57). I spørgsmålet om, hvorvidt ”blive” og ”være” efterfølges af et verbalt eller adjektivisk ”krænket”, kan ”over” som efterfølgende præpositionsforbindelse derfor trække i retning af en fortolkning af ”krænket” som *adjektivisk*. Det kan det fordi ”over” skaber afstand i fortolkningen af det verbale ”krænket” som handling frem for *reaktion*.

3.2.1.2. Kongruensbøjning som betydningskabende enhed?

Som nævnt ovenfor benyttes perfektum participium *adjektivisk*, som konventionelt kongruensbøjes (Schack 2018). Ifølge Schack (2018) er dette ét af de afgørende signaler i skelnen mellem supinum og perfektum participium, som har hhv. verbal og adjektivisk funktion og betydning. Schack (2018) kategoriserer ”krænke” som et verbum, der typisk kongruensbøjes med subjektet efter ”blive” og ”være” (Schack 2018, 22; Schack 2018b, 14). Kongruensbøjning er ifølge Schack et udtryk for, at participiet udtrykker en egenskab (Schack 2018, 223). Den umiddelbare tendens til at ”krænke” kongruensbøjes efter ”være” og ”blive” indikerer derfor en betydning, der som udgangspunkt er egenskabstilskrivende (Schack 2018b, 14). I de tre eksempler med brugen af ”krænket” efter ”være” og ”blive” kongruensbøjes ”krænke” ikke efter antal, som det ses i citaterne nedenfor:

”Det er i hvert tilfælde svært at forestille sig at folk bliver krænket i Somalia” (Erichsen 2022a).

”Og som om det eneste, man kan være krænket over, er, at andre er krænket på ens vegne” (Erichsen 2022a).

”Skulle jeg som blind blive krænket over udtryk som ”vi ses”, ”blind date” eller ”blind høne kan også finde korn”?” (Kjær 2022a).

Det fremstår tydeligt at ”krænket” i to tilfælde ikke er kongruensbøjet med subjekterne ”andre” og ”folk”, der begge denoterer *flere* personer. Når ”krænket” efter ”være” og ”blive” derfor *ikke* kongruensbøjes kan dette indikere, at disse optræder som supinumsform af verbet ”krænke” og derfor har verbal funktion. Dette ville indikere, at brugen af ”krænket” realiserer en betydning som

passivkonstruktion med ”krænket” som eksperimentielt verbum, og dermed potentielt udeladt eller nedskrevet agent (se ovenfor). Ifølge Schack (2018b) kongruensbøjjes *krænke* som psykologisk verbum forventeligt efter ”være” og ”blive”, og indlæggenes manglende kongruensbøjning indikerer derfor en afvigelse fra systemet til skelnen imellem -(e)t-formers verbale og adjektiviske funktion og betydning (Schack 2018b, 13ff).

Sådanne afvigelser kan ifølge Schack (2018b) forklares som typisk blandt netop -(e)t-former som ”krænket”. Dette begrundes med, at -(e)t-former ofte kan forekomme ubøjede i en kontekst, hvor kongruensbøjning er forventet, på baggrund af den fonetisk minimale forskel i almindelig tale, der kan gøre nogen sprogbrugere mere tilbøjelige til konsekvent brug af ubøjet form (15). Trods dette realiserer formen altså *ikke* supinum med verbal betydning – fordi det kan betragtes som en ortografisk afvigelse (Schack 2018b, 15).

I sidste ende vil den realiserede funktion og betydning være *kontekstbestemt*, og derfor også bestemt af forekomsternes omgivende tekst som kontekst. Flere elementer i forekomsternes kontekst indikerer, at brugen af ”krænket” er *egenskabstilskrivende* (se afsnit 3.5.), herunder blandt andet den gentagende betegnelse ”krænkede”, der benyttes beskrivende for sociale aktører i indlæggene. Når ”krænket” derudover optræder med præpositionsforbindelsen ”over”, slører dette ydermere forestillinger om en handlende aktør, hvormed ”krænket” mere sandsynligt ligeledes kan fortolkes som en egenskab frem for en handling. Undersøgelsen vil derfor fortsættes med udgangspunkt i at ”krænket” efter ”blive” og ”være” *ikke* er kongruensbøjet som udtryk for en ortografisk afvigelse, og at krænkelse derfor kan betragtes som en *egenskab*, der tilskrives sociale aktører.

Opsamling: Relationel krænkelsesdiskurs

Overordnet benyttes verber i forbindelse med brugen af ”krænket”, som *kan* skabe usikkerheder i fortolkningen af, om ”krænket” er benyttet enten adjektivisk eller verbalt. Dette skaber visse implikationer for fortolkningen af procestypen, som dermed kan give en grundigere forståelse af betydningsdannelse omkring krænkelse som et socialt, materielt fænomen eller som et subjektivt, indre og evt. mentalt fænomen.

Som udgangspunkt fremstår brugen af ”krænket” understøttende for dén fremstilling som ses af krænkelse i indlægget ved brugen af ”krænkede”. Det vil sige, at ”krænket” i analysens fortolkning betragtes som benyttet i relationelle processer, hvor krænkelse derfor omtales som attribut eller egenskab, der kan tilskrives sociale aktører (Frimann 2004; van Leeuwen 2008a). I denne procestype findes ikke en menneskelig *aktør*, der derfor påfører et mål krænkelse som medium for processen.

Hvad der ydermere står klart er, at der ikke identificeres eller realiseres en tydelig, menneskelig aktør som ”krænker” – og at forestillingen om én, der udfører krænkelsen, derfor også er fjernliggende. Der fremstilles i brugen af ”krænket” flere kausalitetforhold, som blandt andet realiseres med præpositionalet ”over”. Når betydningen heraf på samme måde *ikke* kan bidrage til en entydig fastlæggelse af et aktørforhold, som f.eks. ”af” kan, bliver fremstillingen overordnet *udtydelig*. Hvad end processtypen fortolkes som af materiel eller relationel art, har indlægget i sin fremstilling *ikke* fokus på én som krænker. Dette kan give anledning til en fortolkning af krænkelse som proces, der i nogen grad er *føreløs*. Derfor kan indlægget uanset fortolkning af processtype siges at reproducere en omtale af krænkelse som noget, der enten tilhører eller tilskrives processens *medium*.

I lyset af indlæggenes fremstilling af ”krænkede” som identitetsmarkør kan tvetydighederne forbundet med brugen af ”krænket” med enten verbal eller adjektivisk funktion åbne for muligheden for fortolkning af *krænket* som attribut – og dermed som verbet ”krænket” benyttet med adjektivisk funktion. Dermed åbner de to første debatindlæg gennem gennemgående tvetydighed for muligheden for at fortolke krænkelse som noget, der tilskrives sociale aktører som attribut, og *ikke* er en del af en dynamisk, materiel proces – altså en (her) proces med mere end én participant.

Det tillader derfor en fortolkning af brugen af ”krænket” i indlæggenes konstruktioner med ”blive” og ”være” som *relationelle processer*. Relationelle, attributive processer er netop kendetegnet ved tilskrivelsen af *egenskaber* og *identiteter* til partcipanter (Frimann 2004, 75). Derudover er den attributive proces, hvori én participant tilskrives en attribut, som her er ”krænket”, kendetegnet ved netop at være en *middelproces*. Det vil sige at processtypen, og dermed repræsentationen af *krænkelse* som fænomen, består af én participant, som både er processens medium og aktør (Frimann 2004, 66). Heri konstrueres derfor en krænkelsesfremstilling, som hviler på en antagelse om, at krænkelse *ikke* nødvendigvis er en handling, der udføres af en agent med et tilhørende mål. Det vil derfor sige, at krænkelse som fænomen tilskrives et ansvarsforhold, hvor visse elementer *kan* ligge til grund for krænkelsen, men at denne er noget som *tilhører* eller tilskrives dén participant, som er ”krænket”, altså *påvirket* af processen. Dermed fremstilles *krænkelse* derfor som noget sociale aktører *er* og ikke noget nogen *gør*.

Som diskursiv praksis producerer disse to fremstillinger derfor en *relationel attributiv krænkelsesdiskurs*. Krænkelsesdiskursen kan betegnes vha. begrebet ”relationel” på flere planer. Først og fremmest er betegnelsen tæt sammenvævet med Hallidays forståelse af relationelle processer – herunder dét at disse forbindes med *identitet* og tilskrivelse af *egenskaber* til partcipanter (Halliday &

Mathiessen 2014, 259). Hermed skabes en relation imellem fænomenet krænkelse og de hermed repræsenterede sociale aktører (se afsnit 3.5.).

Fremstillingen af krænkelse som en *egenskab* i to af undersøgelsens tre indlæg står i kontrast til det resterende indlægs brug af formen ”krænket”, og krænkelsesfremstillingerne i denne forbindelse, og vil derfor udfoldes yderligere nedenfor.

3.4. Krænkelse som mental erfaring

Det tredje debatindlæg, ”Stop det krænkelsesvanvid” (Bork 2022a) adskiller sig fra de to andre indlæg ved netop *ikke* at fremstille krænkelse som attribut, men i stedet at fremstille krænkelse som et mentalt erfaret fænomen. Dette ses blandt andet i brugen af ”krænket”.

3.4.1. ”Krænket” ifm. ”føler”

Debatindlægget ”Stop det krænkelsesvanvid” rummer to forekomster af ordet ”krænket”. Disse findes i sætningerne: ”Der er snart ingen grænser for, hvad folk føler sig krænket over” og ”Har man spurgt aberne i Afrika, om de føler sig krænket?”. Fælles for disse to er, at verbalkonstruktionen i brugen af ”krænket” er konstrueret med verbalet i præsens ”føler”, det refleksive pronomen ”sig”.

Processens fuldverbum, ”føler”, realiserer en mental proces (Friman 2004, 70). ”Sig krænket” er derfor det *fænomen*, som Sanser (’folk’) erfarer (’føler’) (Friman 2004, 72). Når ”krænkelse” dermed *føles*, har Hallidays skelnen mellem indre og ydre verden betydning for placeringen af processen (Friman 2004, 66f). Når verbet ”føler” realiserer mentale processer fremstilles krænkelse i f.eks. ”folk er krænket” til et *indre fænomen*, der *sanses* i en indre middelproces (Frimann 2004, 70f) frem for at *udføres* som handling i en materiel proces. Til sammenligning tilskrives krænkelserne der omtales derfor i højere grad status som indre, potentielt forestillede fænomener, der sanses af én participant, mens krænkelser, der fremstilles som materielle processer kan tilskrives status som f.eks. handlinger, der udføres af en participant rettet mod en anden (Frimann 2004, 67).

Indlæggets brug af ”krænket” vidner derfor om et sprogligt valg, hvori krænkelser *ikke* omtales som handlinger, men i stedet som sansede, subjektive fænomener. Denne betydning skabes både gennem grammatik, ordvalg og kohæsion i de tre debatindlæg, og fremstillingen af krænkelse som mentalt fænomen vil derfor fremstilles yderligere nedenfor.

3.4.2 Andre repræsentationer af mental krænkelse

Erichsen (2022) fremstiller ”de krænkede” som nogen der kan ”hidse sig op” (2022). Hermed benyttes ”hidse sig op” synonymt med processen ”krænkelse”, der knyttes til de sociale aktører gennem betegnelsen ”de krænkede” (se ovenfor). Dette ordvalg, ”at hidse sig op”, denoterer ’fremkaldelse af en følelse af vrede, irritation, harme, forargelse el. lign’ (ddo). Dét at ”hidse sig op” kan derfor betragtes som et mentalt eller indre fænomen synonymt med irritation eller vrede. Det reflektive pronomen ”sig” henviser som til en størrelse, der er identisk med subjektet i en sætning (Christensen & Christensen 2014, 90). Brugen af ”sig” indikerer derfor, at dem, som ”hidses op” *gør det ved sig selv*. Igen benyttes en præpositionalfrase indledt af præpositionen ”over” i fremstillingen af yderligere omstændigheder, ”at nogen sminker sig som flødebolle” – herunder årsagen til den fremstillede mentale *reaktion*.

Eksemplet illustrerer derfor, hvordan *krænkelse* som mentalt fænomen synonymt med at ”hidse sig op” gennem præpositionalfrasen med ”over” repræsenteres som en *reaktion* frem for en materiel handling. Her tilskrives ”krænkelse” en betydning i synonymet ”hidse sig op”, som indikerer, at krænkelse som mental proces er noget, som sociale aktører (”de krænkede”) *gør ved sig selv* som virkning til en årsag – frem for en aktion, der udføres mod ”de krænkede” som *mål*.

Kjærs (2022) debatindlæg rummer ligeledes fremstillingen af krænkelse som et mentalt erfaret fænomen. I både overskrift og brødtekst benyttes ordet ”krænkelseskultur” (Kjær 2022a). Dette begreb kan både denotere ’kultur, hvor grupper i befolkningen, typisk minoritetsgrupper eller personer der taler deres sag, i (for) høj grad er villige eller tilbøjelige til at tage anstød’ og ’en kultur hvor overgreb og krænkelse, fx af seksuel karakter, er meget udbredt’ (DDO). Dermed kan indlæggets overskrift konventionelt enten referere til krænkelse som et *mentalt* erfaret fænomen synonymt med ’at tage anstød’, eller et *fysisk* fænomen synonymt med ’(seksuelt) overgreb’ og ’vold’. Ordet kan dekontekstualiseret *ikke* nødvendigvis afgøres som den ene eller anden betydning (Fairclough 1992), og skal derfor betragtes i lyset af sin kontekst. Derfor vil betydning i ordvalget ”krænkelseskultur” relateres til dele af indlæggets brødtekst og derigennem diskuteres. Ordet optræder i sætningen nedenfor:

”Diskrimination mod mennesker med en anden baggrund end dansk er desværre en realitet og skal bekæmpes, men den tiltagende krænkelseskultur er bekymrende” (Kjær 2022a).

Her denoterer brugen af sideordningskonjunktionen ”men” kohæsivt et modsætningsforhold imellem elementerne på hver side (Hansen & Heltoft 2011, 962; Fairclough 1992, 176). ”Diskrimination” og

”krænkelsekultur” er nominalkerner i realiseringen af processernes medium på hver side, og er derfor de to *ting*, som bl.a. opstilles i et modsætningsforhold. Brugen af ”men” til at skabe sammenhæng imellem de to sætninger står i kontrast til et potentielt anderledes valg, f.eks. ”og”, som i stedet ville fungere *sideordnende* og *udvidende* frem for modsættende (Hansen & Heltoft 2011, 963). Her ville den kohæsive markør muliggøre en fortolkning, hvori ”diskrimination” og ”krænkelsekultur” eksisterede som sidestillede, og at ”krænkelsekultur” i højere grad kunne fortolkes som en *del* af ”diskrimination”, herunder f.eks. *vold* eller overgreb mod minoritetsgrupper. Med ”og” som konjunktion ville betydningen ’kultur, hvor overgreb og krænkelser [...] er meget udbredt’ (DDO) i begrebet ”krænkelsekultur” sandsynliggøres.

I kraft af at der i citatet i stedet opstilles et modsætningsforhold mellem ”diskrimination” og ”krænkelsekultur” indsnævres betydningspotentialitet af ”krænkelsekultur” kontekstuel i en grad, hvor ”diskrimination” *ikke* indgår som en potentiel del af de krænkelser, der udgør denne ”krænkelsekultur” (Fairclough 1992, 188). ”Krænkelsekultur”s betydningspotentialitet indsnævres derfor til den denotative betydning, ’kultur hvor grupper [...] i (for) høj grad er villige eller tilbøjelige til at tage anstød’ (DDO), der fremstiller krænkelser som en *følelse* eller *oplevelse* i at ”tage anstød”. Denne fortolkning fremstår meningsfuld i lyset af ”krænkelser” som en *reaktion*. Reaktionen ”krænkelser” kan derfor betragtes som fremstillet følge af den omtalte diskrimination.

Opsamling: Mental krænkelседiskurs

Således fremstilles krænkelser som et fænomen der erfares mentalt gennem fremstillingen af krænkelser som noget nogen kan ”føle”, synonymet til krænkelser, ”hidse sig op”, og brugen af ordet ”krænkelsekultur” med betydning indsnævret til en kultur, hvori visse grupper *tager anstød* som reaktion. Trods forskelle i mulige fortolkninger af *processtyper* ved forekomsten af ”krænket” i de tre indlæg, er fremstillingen af krænkelser som mentalt erfaret fænomen *ikke* særegent for blot én af disse. Ud over at fremstille krænkelser som en *attribut*, fremstilles krænkelser *også* som et mentalt erfaret fænomen i indlæggene ”Vil du kæmpe imod krænkelser? Så tag til Iran” (Erichsen 2022a) og ”Krænkelsekultur bliver totalitær” (Kjær 2022a). De tre indlæg fremstiller derfor alle krænkelser som en proces, der muligt knytter sig til én sansende participant – processens medium. Hvor brugen af ”krænket” og ”krænkede” samlet set fremstiller krænkelser som en proces *uden* en (menneskelig) krænker, fremstilles krænkelser *også* som et fænomen, der *erfares* mentalt.

Begge disse fremstiller krænkelser i kontrast til en materiel krænkelserforståelse, hvori ”at krænke” er noget nogen *gør* ved andre – og ikke noget nogen ”er” eller ”føler”. I sammenligning hermed kan debatindlæggene hver især siges at producere enten en mental krænkelседiskurs eller en

relationel krænkellesdiskurs – eller begge dele. I Erichsen (2022) og Kjær (2022) ses nemlig en kombination af de to diskurstyper – og derfor en krænkellesforestilling, hvori den mentale krænkellesdiskurs findes i synonymer til ”krænkelles” og brugen af ”krænkelleskultur” med et bestemt, kontekstsensitivt betydningsindhold *samtidigt* med at den relationelle krænkellesdiskurs findes gennem tilskrivelsen af *krænkelles* som identitetsmarkør og *krænket* som adjektivisk perfektum participium. Tvetydigheden er central i de to indlæg, og kan derfor også siges at bidrage til en diskursiv praksis, hvori flere forskellige krænkellesdiskurser er i hegemonisk kamp. Her er Borks (2022) indlæg i højere grad præget af homogenitet i fremstillingen af krænkelles, hvori krænkellesdiskursen, der trækkes på, i overvejende grad er *mental*.

Den mere ensrettede fremstilling af krænkelles som mentalt fænomen i Borks indlæg kan sammenholdes med forfatterens kritiske positionering til indlæggets benævnte ”krænkellesofre”, der benævnes ironisk (se ovenfor) – herunder *dén alliance*, som vil behandles nedenfor (se afsnit 3.5.). Når krænkelles fremstilles som et *mentalt* erfaret fænomen fra en *kritisk* position kan dette betragtes som en *kritisk og negligerende fremstilling af positionen som ”offer”*.

Når en mental krænkellesdiskurs betragtes som en potentielt negligerende fremstilling, kan perspektivet herfor anskues som forbundet til en *juridisk* forståelse af ”ofre”, der kan forudsætte en antagelse om, at en *materiel* handling i kraft af f.eks. en *forbrydelles* finder sted af en aktør rettet mod et mål. Hermed trækker Bork (2022) på en *juridisk* offerdiskurs, som bidrager med antagelser om, at et *offer* udsættes for en uretfærdig handling *af en aktør*. Når krænkelles dermed fremstilles med det ironiske ”ofre” og en fremstilling af den aktuelle krænkelles som mentalt erfaret, fremstår det negligerende, med en antagelse om, at de sociale aktører forbundet med krænkelles *ikke* udsættes for reel uretfærdighed eller skade.

3.5. Krænkelles som konstituerende for social alliance

Undersøgelsens tre debatindlæg er alle karakteriserede ved at rumme teksteksterne referencer til praksisser, som har fået mediedækning i eller inden juni 2022. Disse referencer bidrager til en repræsentation af sociale aktører, som forbindes hermed – uden nødvendigvis at navngive disse sociale aktører. Derudover sidestilles disse referencer og deres sociale aktører som *ens*, og kan dermed fremstilles som et fællesskab. Dette vil udfoldes gennem undersøgelse af teksteksterne- og interne referencer med begreberne kohæsion og kohærens, lige som van Leeuwens teori om repræsentation af sociale aktører vil inddrages undervejs.

3.5.1. Bork (2022): Krænkelsessager, konnotation og kohæsion

Bork refererer til bestemte handlinger, som har været repræsenteret i mediebilledet forinden udgivelse af indlægget, med sætninger, som placeres i umiddelbar nærhed til hinanden. Det kan ses i citatet:

”Tag nu f.eks. abekopper. Har man spurgt aberne i Afrika, om de føler sig krænket? Børnene må nu ikke lege indianere mere.

Det næste bliver vel, de heller ikke må lege cowboys. Kagemænd og kagekoner skal nu hedde kagepersoner. Ifølge en miljøorganisation er der heller ikke noget længere, der må hedde sort energi.”

Deskriptivt er referencerne og deres forhold i teksten præget af manglende ”cohesive markers”, der markerer sproglig sammenhæng i tekstens materiale (Fairclough 1992, 176). Dette ses ved, at fænomenerne ikke forbindes ved brug af f.eks. konjunktioner i indledningen af en ny sætning, der behandler et – tilsyneladende – nyt fænomen blandt de fire fremhævede mediebegivenheder. Det er f.eks. fremtrædende i overgangen fra omtale af ”abekopper” til omtalen af børn og indianere i sætningerne: ”Har man spurgt aberne i Afrika, om de føler sig krænket? Børnene må nu ikke lege indianere mere” (Bork 2022a).

Materielt forbinder f.eks. en konjunktion altså ikke de to sætninger. Dét som kan gøre, at teksten (og forbindelsen imellem de nævnte fænomener) kohærent, altså meningsfuld (Fairclough 1992, 83) er, at alle fire fænomener kan forbindes gennem både konnotationer og tekstintern *reference* til bestemte sociale handlinger eller aktører.

3.5.1.1. Kohærens gennem reference til kulturel og lingvistisk kontekst

Blandt disse findes referencer til tekstens kontekst i betegnelsen ”kagemænd og kagekoner skal nu hedde kagepersoner” (Bork, 2022). I denne nævnelser står et forhold frem i tre forhold, hvormed ”kage-” sammensættes med tre forskellige appellativer: ”mænd”, ”koner” og ”personer”. Forskellen imellem disse findes i deres denotative kønsreferencer – hvor ”mænd” refererer til hankønsreferencer og ”koner” til (gifte) hunkønsreferencer, har ”personer” kønsneutral reference. Sammensætningen med det samme ord – ”kage” – bidrager til en tydeliggørelse af denne kønsmæssige forskel på de tre appellativs referencer, og er ved hjælp af sætningens kohæsion gennem betydningsmæssig nærhed understreger et fokus på de nævnte kagers køn (Fairclough 1992, 176). Gentagelsesmønstrets fokus på ”køn” og ”kagepersoner” konnoterer, at Lagkagehuset i forbindelse med opdateringen af sin

bestillingsapp i 2022 ville give mulighed for at bestille en kage under betegnelsen ”kageperson”, der havde mediedækning i juni 2022 (Nielsen 2022).

Den samme type reference finder sted i sætningen ”børnene må nu ikke lege indianere mere” (Bork, 2022), hvor kombinationen af ”børnene” og ”indianere” i lyset af tekstens kontekst konnoterer mediedækning af, at Børnehuset ved Grøften i Næstved i 2022 holdt en børnefest med temaet ”sommerfest” frem for temaet ”indianerfest” (Olesen 2022). På lignende vis forekommer betegnelserne ”abekopper” og ”sort energi”, der ved inddragelsen konnoterer mediedækning af, hvordan betegnelserne ændres af hhv. WHO og Greenpeace for at foregribe racistiske forbindelser til ordet ”abe” og ”sort” fordi disse betegnede hhv. en sygdom og fossile brændstoffer, som begge har *negative* konnotationer. Fælles for de fire referencer er, at disse var at finde i det danske mediebillede omkring (før) udgivelsen af Borks debatindlæg. Derfor kan betegnelserne ”sort energi”, ”abekopper”, ”lege indianere” og ”kageperson” nærtliggende konnotere disse som en del af indlæggets kulturelle kontekst.

Disse konnotationer kan også betragtes i lyset af debatindlæggets indledende sætning med betegnelsen ”absurde krænkelssager”. Som reference til den forudgående betegnelse ”krænkelssager” kan citatet ovenfor ydermere fortolkes som en *oplistning* af disse ”absurde krænkelssager”. Denne fortolkning kan understøttes af, at ”abekopper” introduceres med betegnelsen ”tag nu f.eks.”, og derefter efterfølges af de tre følgende referencer. Dermed kan de tilsyneladende usammenhængende fænomener betragtes som eksempler på ”krænkelssager”, der fremlægges i punktlignende form.

Betydningen bag ”krænkelssager” er altså eksemplificeret i de konnotative betegnelser som visse episoder, hvori bestemte instanser (virksomheder i bred forstand) har *ændret* noget – herunder navne eller udklædningstemaer. Disse er fremstillet under én betegnelse, ”krænkelssager”. Manglen på tekstmateriel kohæsion i form af f.eks. konjunktioner som forbindelse imellem flere af sætningerne i det fremhævede citat illustrerer dermed, hvordan tekstens (manglende) kohæsion alligevel bidrager til kohærens i forbindelsen imellem de omtalte fænomener gennem både tekstekstern og -intern reference.

De teksteksterne referencer til ”krænkelssager” fremstilles således i et format, hvori tekstens kohærens forudsætter en læser med kendskab til begivenhedernes omtale i den danske presse (Fairclough 1992, 134). Når Bork fremstiller fænomenerne i en struktur, hvori tekstens sætninger kan fortolkes som tekstinterne referencer i en opremsning af krænkelssager, har dette også indflydelse på fremstillingen af *et fælles betydningspotentiale* blandt disse. Bork etablerer altså ”krænkelssag” som fællesnævner for disse begivenheder, og forbinder dermed mediernes dækning af navngivningen

af bagværk, energikilder og sygdomme, og bestemmelsen af temaer for børnehavefester til fænomenet *krænkelse*. Disse fremstillinger knyttes dermed alle gennem konnotationer til ”krænkelse” som ”sager” – altså eksempler på krænkelse.

Hver enkelt sætning konnoterer som ”sag” sociale aktører og mærkesager (se ovenfor). Disse tæller f.eks. fokus på køn med konnotationer til LGBT+ som organisation og inklusion af kønsminoriteter som mærkesag, ”en miljøorganisation”, der konnoterer Greenpeace, klimaaktivisme og ”sort”, ”lege indianere” og betegnelsen ”racisme” (Bork 2022a) der konnoterer antiracisme. I disse referencer er det bemærkelsesværdigt, at f.eks. Lagkagehuset ikke benævnes ved navn som dén aktør, der aktivt stod bag indførelsen af ”kageperson” som begreb, eller Børnehuset ved Grøften, der kunne eksemplificere denne ændring i børnehavefesttemaet fra ”indianere”. I stedet *konnoterer* hver ”krænkelsessag” en social aktør, der repræsenteres som *bredere* værdisæt eller en større mærkesag med potentielt tilknyttede organisationer.

Størstedelen af indlæggets repræsenterede sociale aktører, der forbindes med krænkelse, repræsenteres derfor gennem noget de *gør* eller en mærkesag. Derved navngives disse aktører ikke, og repræsenteres i stedet gennem referencer, der er afhængigt af læserens kontekstuelle forståelse. Når disse repræsenteres gennem konnotative referencer, er det i form af *paratakse*, hvori sætningerne, der refererer til aktørerne, sidestilles med et punktum imellem hver (Christensen & Christensen 2014, 20). Dette fremstår som en opremsning, og kan derved realisere en *association*, der forbinder disse konnotative sociale aktører (van leeuwen 2008a, 38). Hermed forbindes sociale aktører som en *alliance*, der danner relation på baggrund af et fælles mål eller ens roller i situationer (van leeuwen 2008a, 39). Dét som forbinder de konnotative sociale aktører, er den forudgående betegnelse ”krænkelsessager”.

Således forbindes en række forskellige aktører gennem konnotative betegnelser som ”abekopper”, ”kageperson”, ”sort energi” og ”lege indianere”. Disse fremstilles som en del af en *alliance*, der udgøres på baggrund af deres fælles rolle eller mærkesag som ”krænkelsessager”. I beskrivelsen heraf er den præcise repræsentation af sociale aktører overvejende uklar og afhængig af læserens forudgående kontekstuelle forståelse og kendskab til de nævnte mærkesager og mediedækkede episoder.

3.5.2. Kjær (2022) Gentagelser og konnotationer

Kjær (2022) indleder fire gange sætninger med adverbiet ”når”. Dette gentagelsesmønster knytter sætningerne nedenfor kohæsivt sammen (Fairclough 1992, 77):

- 1) "Når en mand eller to mænd påberåber det som en menneskeret at få et barn med sine gener," (Kjær 2022a)
- 2) "Når der klages over, at en ikke-transkønnet spiller en filmrolle som transkønnet, må konsekvensen jo være, at så kan ingen spille roller, medmindre de selv er i situationen" (Kjær 2022a).
- 3) "Når man mener sig særligt berettiget til at ødelægge kulturværdier for at forsvare slavernes forfærdelige forhold for flere hundrede år siden," (Kjær 2022a)
- 4) "Når man skal være bange for at sige "sort arbejde", "sort energi", der så også må gælde "hvide asparges", er det grotesk og totalitært." (Kjær 2022a)

Der dannes sig derfor et mønster igennem teksten, hvori "når" ofte benyttes som sætningens første ord. Lige som de tekststrikter referencer i "Stop det krænkelservanvid" (Bork 2022a), konnoterer hver sætning enten en aktuel mediehistorie eller en politisk mærkesag. Citat 1) Konnoterer gennem ordvalget "to mænd" og "få et barn barn" bl.a. LGBT+'s politiske arbejde for at sikre homoseksuelle forældres ret til ikke at diskrimineres i ønsket om at stifte familie. Citat 2) konnoterer ligeledes kønsminoriteters rettigheder og repræsentation, i betegnelsen "filmrolle som transkønnet" også som et anliggende, der *også* kan konnotere LGBT+ som også er en organisation der arbejder for transkønnedes rettigheder. Disse konnotationer aktualiseres ydermere idet LGBT+ som forening repræsenteres gennem *nomination*, altså navngivning (van Leeuwen 2008a, 40f), med betegnelserne "LGBT+" og "sekretariatschef for LGBT+ Susanne Branner" (Kjær 2022a). Disse sociale aktører navngives derfor, og repræsenteres *tydeligt* for læseren (van Leeuwen 2008a, 40f). Gennem konnotation og navngivning i repræsentation af den sociale aktør "LGBT+" forbindes to af de fire sætninger derfor med netop denne organisation og dens praksisser.

Sætning 3) konnoterer med ordvalget "slavernes" og "ødelægge kulturværdier", at gruppen Anonyme Billedkunstnere i oktober 2020 fjernede en buste af kong Frederik d. 5. for at drage opmærksomhed mod Danmarks rolle i kolonisering og transatlantisk slavehandel. Ligeledes konnoterer 4) med betegnelsen "sort energi" den beslutning, som Greenpeace i 2022 traf om ikke længere at bruge betegnelsen i en ambition om inklusion (se også ovenfor). Sidstnævnte forbinder "Greenpeace" som klimaorganisation med antiracistisk *inklusion*. Ligeledes konnoterer 3) derfor også antiracisme i modsætningen mellem "sort" og "hvid" (Kjær 2022a) som (hud)farver.

Tilsyneladende repræsenteres en række forskellige aktører og mærkesager gennem konnotationer i sætningerne, som påbegyndes med adverbiet "når". Som førnævnt dannes brugen af adverbiet

en kohæsiv forbindelse som *tekstintern reference* imellem de fire sætninger (Fairclough 1992, 176). I kraft af, at sætningerne knyttes til hinanden, kan de repræsenterede aktører og mærkesager ligeledes sammenholdes i en fremstilling som *alliance*. Dette deler ligheder med den fremstillede *alliance* i ”Stop det krænkellesvanvid” (Bork 2022a), som var fremstillet gennem opremsning, eller parataktiske sætninger uden kohæsive markører (se ovenfor). Hvor alliancen overordnet beskrives som ”krænkellesager” i analysen ovenfor (se afsnit 3.5.), forbindes denne *alliance* med krænkelles på anden vis.

3.5.2.1. Sproglig forbindelse af *alliance* med krænkelles

Som før nævnt refererer sætning 1) og 2) til LGBT+ som navngivet social aktør. I forbindelse med at denne aktør repræsenteres benævnes netop også ”andre krænkelles” i parataksen ”LGBT+ og andre krænkelles har et medansvar” (Kjær 2022a). Gennem *paratakse* i den sideordnende konjunktion ”og” forbindes med ”krænkelles” som identitetsmarkør med ”LGBT+” (van Leeuwen 2008, 38f). LGBT+ tilskrives gennem denotationen i pronomenet ”andre” status som én af de ”krænkelles”. Dermed identificeres LGBT+ som ”krænkelles” gennem brug af og forbindelse til den relationelle krænkellesdiskurs. Når LGBT+ identificeres som en del af identiteten ”krænkelles”, og derefter placeres i *alliance* med klimaaktivisme og antiracisme gennem konnotationer i 3) og 4), kan de to sidstnævnte fortolkes som de sociale aktører, der repræsenteres ved betegnelsen ”andre krænkelles” ovenfor.

I ”Krænkelleskultur bliver totalitær” (Kjær 2022a) forbindes sociale aktører med tilsyneladende forskelligartede mærkesager og aktioner i repræsentationen som *alliance* gennem både paratakse og kohæsion ved gentagelse af adverbialet ”når”. Denne *alliance* betegnes ydermere med identitetsmarkøren ”krænkelles”, der derfor fungerer som den fælles *rolle*, som disse sociale aktører tilskrives, der netop konstituerer fremstillingen som *alliance* (van Leeuwen 2008a, 39). Krænkelles benyttes derfor i fremstillingen af forskellige, danske (mere eller mindre) politiske aktører, som tilskrives ”krænkelles” som den alliancedannende egenskab.

3.5.3. Erichsen 2022: Konnotation, sidestilling og udeladelse

I Erichsen (2022) repræsenteres sociale aktører med ordvalget ”klima- og krænkellessektremister” og formuleringen ”krænkelles og klimafanatikere”. Først og fremmest sidestilles og sammenlignes ”krænkelles” med såkaldte ”klimafanatikere” og ”klimaekstremister”. Dette finder sted i de to formuleringer ovenfor, som begge er forbinder krænkelles med klima gennem den kohæsive markør ”og” (Fairclough 1992, 176). ”Og” sideordner som konjunktion de to fænomener, der relateres til hhv. krænkelles og klima (Hansen & Heltoft 2011, 963). Gennem denne sideordning og brugen af

bindestreg, som indikerer lighed forbindes disse to som sociale aktører. De kan dermed agere forenet nominalgruppe i én proces, f.eks. ”Krænkede og klimafanatikere vil jo bare have lidt opmærksomhed” (Erichsen 2022a). Her er ”krænkede og klimafanatikere” nominalgruppen, som realiserer medium til processen realiseret af verbalgruppen ”vil have”. Denne grammatiske konstruktion kan agere eksponent for dén relation imellem ”klima” og ”krænkelse” i (Erichsen 2022a), som indikerer dermed at disse er *det samme* eller *ens*.

Ligeledes trækker indlæggets fremstilling af sociale aktører på konnotationer i ordvalget ”sminke sig som flødeboller” (Erichsen 2022a). Dette konnoterer, at Tv2 i november 2022 omlagde deres programflade fra at vise *Alletiders julemand* (1997), fordi denne julekalender rummede fremstillinger af børn klædt ud som flødeboller, der visuelt konnoterede en dansk, racistisk betegnelse for flødeboller (Abildgaard 2022). Dette havde ligeledes mediedækning i december 2022, og kan derfor konnotere antiracisme som en del af tekstens kulturelle kontekst omkring udgivelsestidspunktet. Ligeledes konnoterer ”franskpersion” som betegnelse en ironisk distance til kønsneutrale personbeskrivelser (se afsnit 3.2.). Dette konnoterer ligeledes normkritik og inklusion af kønsminoriteter.

”Klimafanatikere” benyttes som betegnelse i forbindelse med f.eks. ”atomkraft” (Erichsen 2022a), og dermed *indsnævres* til at rumme betydning af klimaaktivisme (Fairclough 1992, 188). Indlægget *navngiver* dog ikke, som f.eks. i Kjær (2022) de resterende, konnoterede sociale mærkesager og aktører, men benytter i stedet identitetsmarkøren ”krænkede” (se ovenfor). Når en navngivning i denne forbindelse *udelades*, kan fortolkningen af antiracisme og normkritik udfylde rollen som eksemplificeringer på identiteten ”de krænkede”. Således forbinder Erichsen (2022) gennem *udeladelse* og konnotationer sociale aktører med ”krænkelse” som fælles identitet – og dermed som rollen *krænkede* i en fælles alliance (van Leeuwen 2008a).

Opsamling: Associativ krænkelsesdiskurs

Alle tre debatindlæg refererer til sociale aktører gennem ordvalg, der konnoterer enten disse specifikke sociale aktører eller mærkesager, som de kan forbindes til. Fælles for de herved repræsenterede mærkesager, og hermed sociale aktører, er at de enten forbindes til 1) klimaaktivisme, 2) antiracisme eller 3) normkritik og kønspolitiske mærkesager. I kraft af, at denne fremstilling skaber en forbindelse mellem disse mærkesager og sociale aktører, der arbejder herfor, trækker disse på en *associativ krænkelsesdiskurs*. Denne opkaldes her efter van Leeuwens begreb ”association”, der angiver en repræsentationsform, hvori sociale aktører *associeres* med hinanden, og dermed repræsenteres som alliance, som eksisterer i relation til en specifik aktivitet, et særligt mål eller en bestemt delt rolle (van

leeuwen 2008a, 39). Gennem betegnelsen af ”krænkelssager”, ”de krænkede” og ”krænkelssofre” knyttes disse kohæsivt og konnotativt forbundne sociale aktører gennem begrebet ”krænkelse” (Fairclough 1992, 188). Af formidlingsmæssige årsager vil *fremstillingen af* denne alliance i de tre indlæg derfor omtales med betegnelsen ”*krænkelssalliance*” (se afsnit ovenfor).

De sociale aktører repræsenteres dermed som alliance med ”krænkelse” som fællesnævner. Dette fremstår i sig selv *reduktionistisk* i omtalen af så vidtrækkende og store sociale bevægelser som f.eks. LGBT+ eller Greenpeace som karakteriseret ved ”krænkelse”. Derigennem både politiseres og fremstilles krænkelse som en ikke-legitim uretfærdighed i kombination med en mental frem for materiel proces, og derfor *ikke* kan dømmes uretfærdig i en juridisk krænkelsesdiskurs (se afsnit 3.4.). Samtidigt med den stærkt reduktionistiske fremstilling af de sociale aktørers mærkesager, dannes en forbindelse imellem f.eks. mærkesager, der orienteres imod undertrykkelse med udgangspunkt i f.eks. køn eller hudfarve. De tre indlæg trækker således på en *associativ* krænkelsesdiskurs, der meget lig forestillingen som krænkelse som *identitet* i den relationelle krænkelsesdiskurs, identificerer sociale aktører som forbundet gennem ”krænkelse”.

3.6. Krænkelse som kultur- og samfundsændring

Alle tre indlæg har i forbindelse med konnotationer til den konstruerede krænkelsesalliance også et gennemgående fokus på et tidsligt aspekt. Dette ses blandt andet i brugen af tidsadverbialerne ”nu” og ”længere” i indlægget ”Stop det krænkelsesvanvid” (Bork 2022a):

”Kagemænd og kagekoner skal nu hedde kagepersoner. Ifølge en miljøorganisation er der heller ikke noget længere, der må hedde sort energi.”

Inddragelsen af tidsadverbialer skaber en fremstilling af *tid*, hvormed både ”nu” og ”længere” rummer betydningspotentialer med fokus på noget nutidigt – i dette øjeblik. ”Nu” denoterer netop ’i dette øjeblik’ (DDO), mens ”længere” udpeger et (nutidigt) tidspunkt i kontrast til et tidligere tidspunkt (DDO). Begge disse betegnelser understreger et forhold i betydningen af ”krænkelssagerne”, som de forbindes med. Disse kontekstuelle begivenheder fremhæves hermed som *ændringer*, der findes *nu* i kontrast til et andet tidspunkt.

I brugen af tidsadverbialer ses også i brugen af ”snart”: ”Der er snart ingen grænser” (Bork 2022a). Brugen af dette adverbial indikerer en fremtidighed, der kan bidrage til en fortolkning af, at *udviklingen* eller *forandringerne*, som nævnt ovenfor udvikler sig yderligere. Fremtidigheden i

omtalen af ”krænkelsessager” som udvikling eller forandring understreges ydermere i sætningen ”Det næste bliver vel, de heller ikke må lege cowboys” (Bork 2022a). ”Næste”, denoterer en fremtidighed i form af sin reference til noget der *efterfølger* det nuværende eller pågældende (DDO). I tekstens ordvalg ses derfor et fokus på både en *tidslighed* og potentiel fremtidig *udvikling*.

Erichsen (2022) rummer det retoriske spørgsmål, ”Hvad bliver det næste?” (2022). Her benytter Erichsen ligeledes formuleringen ”det næste”, der ligesom hos Bork (2022) fremstiller en fremtidighed. Dette efterfølges af flere ”bud” på, hvad det næste netop bliver:

”Hvad bliver det næste? Træerne taler? Forbyd fiskekroge? Men krænkede og klimafanatikere vil jo bare have lidt opmærksomhed” (Erichsen 2022a)

Træer, der taler og et forbud mod fiskekroge fremstilles her som *fremtidige* muligheder, der gennem nærhed til betegnelserne ”Men krænkede og klimafanatikere”, der efterfølger sætningen og trækker på en relationel krænkelsesdiskurs. Fremtidigheden forbindes derfor med *krænkelsesalliancen*, der ligeledes fremstilles i debatindlægget. Her er Erichsens ordvalg derfor afgørende for at fremstille krænkelse som et fænomen, der går forud for en udvikling – eventuelt på samfundsplan, som tydeligt ses hos Kjær (2022).

Kjær (2022) benytter overskriften: ”Krænkelseskultur *bliver* totalitær” (Kjær 2022a, min kursiv). Fordi kopulaverbet ”bliver” anvendes frem for f.eks. ”er”, denoterer overskriftens proces også en *fremtidighed* eller *udvikling* (DDO). Det vil sige, at fremstillingen af ”krænkelseskultur” som ”totalitær” præges af en *fremtidsudsigt* eller fremstilling af en potentiel *udvikling* imod netop en totalitær krænkelseskultur. ”Krænkelseskultur” beskrives ligeledes med adjektivet ”tiltagende” i sætningen ”den tiltagende krænkelseskultur er bekymrende”. Her indikerer ordvalget netop en *udvikling*, som denoteres i betydningen af ”tiltagende” som noget der ’forsøges i omfang, mængde, længde, grad, styrke el.lign.’ (DDO). ”Krænkelseskultur” fremstilles dermed igennem ordvalg som et *voksende* fænomen, der er under *udvikling*.

Opsamling: Diakron, historisk krænkelsesdiskurs

Fælles for de tre indlæg er derfor, at de gennem ordvalg fremstiller et *tidsligt* aspekt ved krænkelse som fænomen, der knyttes til udvikling. Denne udvikling forbindes med de sociale aktører gennem deres fremstillede forbindelse til krænkelse som mentalt fænomen og identitet. Derved fremstilles krænkelse, og herved de tilknyttede aktører, som baggrunden for en udvikling i, hvad der f.eks. er

tilladt at sige eller gøre (se nedenfor). Dette indebærer et perspektiv, som kan siges at være fokuseret på *diakroni* forbundet med krænkelse som fænomen, der forbinder en *alliance* af sociale aktører. Derfor kan fremstillingen siges at trække på en diakron, historisk krænkelsesdiskurs.

3.7. Krænkelse og magtforhold

Den sidste krænkelsesforestilling, som analysen vil berøre, varierer imellem de tre indlæg. Her fremstilles *krænkelsesalliancen* og krænkelse som *konstituerende* for magt i to af de tre indlæg (Bork 2022a) (Kjær 2022a). I Erichsen (2022) fremstilles krænkelsesalliancen i *patroniserende*. De tre indlæg vil derfor behandles nedenfor for til sidst at diskuteres i deres ligheder og fællestræk mht. fremstillet magt og krænkelse.

3.7.1. Krænkelse som konstituerende for magt

I oplistningen af ”krænkelsessager” benytter teksten sig af flere modalverber, som vil undersøges som ordvalgt for at belyse fremstillingen af magtforhold i relation hertil. De brugte modalverber er ”må” og ”skal”, og kan eksemplificeres i følgende sætninger: ”Det næste bliver vel, de heller ikke må lege cowboys. Kagemænd og kagekoner skal nu hedde kagepersoner. Ifølge en miljøorganisation er der heller ikke noget længere, der må hedde sort energi” (Bork 2022a). Det ses her, hvordan ”må” benyttes som modalverbum, der fremstiller et tilladelsesforhold i relation til at ”lege cowboys”. Betydningen bliver altså, at ”de” (som refererer til ”børnene” ovenfor) ikke har *tilladelse* til at lege cowboys. Ligeledes ses dette i brugen af ”skal”, som i stedet for tilladelse fremstiller et forhold, hvor nogen eller noget har angivet retningslinjer, som må følges (DDO). Begge disse bidrager altså til en fremstilling af, at visse *regler* har indflydelse på f.eks. børns mulighed for at lege og kagers mulighed for at omtales.

Kjær (2022) har overskriften ”krænkelseskultur bliver totalitær”. Den indledende analyse af indlægget (se ovenfor) fastslog, at ”krænkelseskultur” i indlægget som kontekst benyttes til beskrivelse af en kultur, hvori visse grupper er (for) tilbøjelige til at tage anstød, og dermed *opleve* krænkelse som et indre, mentalt erfaret fænomen (Frimann 2004, 70). Denne ”krænkelseskultur” beskrives i indlæggets overskrift som ”totalitær” med brug af ”bliver” som kopulaverbum (se ovenfor). Ordvalget ”totalitær” konnoterer regimer, hvori befolkningen undertrykkes af et egenrådigt styre. I ordets betydning rummer også et element af magt i kraft af denotationen ’at magten i samfundet er koncentreret hos én person, ét parti el.lign., og at det enkelte menneskes personlige frihed er stærkt begrænset’ (DDO). ”Krænkelseskultur” er qua kopulaverbet ”bliver” *bærer* af attributten ”totalitær”, og

beskrives derfor hermed (Frimann 2004, 75f). Dermed fremstilles ”krænkelseskultur” og de sociale aktører ”krænkede”, som forbindes hermed som *magtfulde* og eventuelt *undertrykkende*.

Særligt to af undersøgelsens tre indlæg fremstiller derfor et magtforhold, hvori den fremstillede alliance tilskrives en overhånd, ”Krænkelseskultur bliver totalitær” (Kjær 2022a) og ”Stop det krænkelsesvanvid” (Bork 2022a). Når magtforholdet beskrives, er det med fokus på, hvordan alliansens *magt* muliggør en kontrol af og forbud imod forhold som at ”sige”, ”lege” og ”hedde”. Når dette fremstilles som ”totalitært”, fremlægges en totalitaristisk magtdiskurs. Her inddrages magt som noget, der udøves af et fåtal, men undertrykker et flertal, hvormed det tilskrives de sociale aktører forbundet med ”krænkelseskultur”.

Grundet den kritiske positionering i fremstillingen af magtforhold, trækker indlæggende derfor også på en *demokratisk* magtdiskurs. Dette kan betragtes som oppositionel til den totalitaristiske magtfremstilling, og bygger derfor på en antagelse om at *magt* skal udøves og baseres på folkevælde. Kontrol af elementer som *tale* strider derfor imod en grundlæggende forståelse af *ytringsfrihed*, som står centralt i mange demokratiske selvforståelser. Når den fremstillede krænkelsesalliance derfor tilskrives *magt* fremstilles det som uretfærdigt og urigtigt baseret på demokratiske antagelser knyttet til den *demokratiske magtdiskurs*, som to af de tre indlæg særligt trækker på. Hvor magt derfor *defineres* som noget, der hviler på f.eks. én enkelt instans’ luner og ideologiske baggrunde, *betragtes* den totalitære magtdefinition som uegnet. I den etablerede forbindelse imellem ”krænkelse”, *krænkelsesalliancen* og totalitære og egenrådigt magtfulde, fremstilles krænkelsesalliancen som *magtfuld*.

Indlæggene fra Bork (2022) og Kjær (2022) fremstiller krænkelse og krænkelseskultur som fænomener, der er forbundet med (egenrådig) *magt* til diktering af regler. Dette fænomen er knyttet til ”de krænkede” eller ”krænkelsesager”, der repræsenterer sociale aktører, der forbindes med både klimaaktivisme og repræsentation af minoriteter – herunder i relation til både antiracisme og kønsminoriteters rettigheder. Selvom Erichsen (2022) fremstiller en lignende *alliance* mellem sociale aktører med forskellige mærkesager, er fremstillingen af magtforhold ikke helt tilsvarende.

3.7.1.1. Diskussion med ”Vil du kæmpe imod krænkelse? Så tag til Iran”

Erichsens (2022) indlæg tilskriver ikke den fremstillede krænkelsesalliance den samme form for magt, f.eks. gennem ordvalg. Her ses i stedet en mere *patroniserende* fremstilling, der f.eks. tilskriver krænkelsesalliancen et ønske om ”lidt opmærksomhed” (Erichsen 2022a). Når disse sociale aktører ”bare [vil] have lidt opmærksomhed” denoterer ”opmærksomhed” som motivation et ønske om at

fokus rettes mod *dem* – frem for de mærkesager, som disse sociale aktører arbejder for, f.eks. minoriteters rettigheder.

Det fremstiller ikke blot den påståede krænkellesalliance som selvcentrerede, men konnoterer også ønsker som et barn kunne udtrykke. Gennem konnotationer til barnlighed, og dermed manglende impuls- og selvkontrol, fremstilles den konstruerede krænkellesalliance som mindre *slagkraftige*. Ved at fremstille alliancen som barnlig eller ufornuftigt motiveret, umyndiggøres den fremstillede alliance i Erichsens (2022) indlæg. Denne fremstilling fremstiller derfor indlæggenes krænkellesalliance som mindre magtfulde og som alliance, der ikke kæmper for *rigtige* ting – blot barnlige indskydelser.

Denne fremstilling har derfor slægtskab med den føromtalte mentale krænkellesdiskurs, som i et juridisk perspektiv *ikke* fremstår legitimt – fordi det er baseret på *følelser*, og ikke *materielle* handlinger (se afsnit 3.5.). Lig den juridiske krænkellesdiskurs fremstår beskrivelsen af barnlige motivation og slagkraft hos den fremstillede alliance delegitimerende (for yderligere diskussion se afsnit 4.2.).

3.8. Opsamling på fremstillinger i de tre indlæg

Den deskriptive, fortolkende analyse belyser flere elementer, der er fælles for de tre indlægs fremstilling af ”krænkelse”. Gennemgående ses en fremstilling af krænkelse som et fænomen, hvori der typisk optræder eller fokuseres på én enkelt participant. Denne participant er krænkellesens *medium*, altså dén participant, som påvirkes af krænkellesen. Dette ses tydeligt i indlæggenes brug af ordet ”krænket”, der frem for f.eks. en tydeligt materiel proces realiseret af verbalgruppen ”har krænket”, benyttes i realiseringen af processer med de mere funktionelt tvetydige verber ”være” og ”blive” *uden* realiseringen af en aktør, der *udfører* krænkellesen. Fælles for de tre debatindlæg er derfor helt centralt, at de deskriptive krænkellesfremstillinger, blandt andet gennem grammatiske konstruktioner med formen ”krænket”, alle *forskyder* fokus fra noget eller nogen, der krænker til i stedet at fokusere på dén som er genstand for krænkelse.

I forbindelse hermed fremstilles krænkelse også gennemgående som et *sanseligt* eller indre fænomen. Denne fremstilling materialiseres i blandt andet indlæggenes sammenligning med mentale fænomener som dét at ”hidse sig op” (Erichsen 2022a), brugen af den mentale proces ”at føle sig krænket” (Bork 2022a) brugen af begrebet ”krænkelleskultur”, der i sin kontekst tilskrives betydning som et kulturelt fænomen, hvori visse personer er udpræget tilbøjelige til at *tage anstød* (Kjær 2022a). Det er dermed også aktuelt, at *alle* tre tekster har emnebetegnelsen ”krænkelse” som mærkat (se ovenfor). Derfor er det nærliggende at forstå *krænkelse* som mentalt fænomen fremstillet af

distributøren, Jyllands-Posten som en del af en fremstillet *krænkelseskultur*. Hermed kan læseren af den online distribution tilbydes ressourcer i form af mærkatet som paratekst. Når denne betragtes i fællesskab med teksternes realisering af en *mental* krænkelsesdiskurs, kan alle tre indlæg betragtes som indlæg, der af Jyllands-Posten fremstilles som behandlende af en kultur, hvor visse grupper er tilbøjelige til at ’tage anstød’ (DDO).

Her fremstiller alle indlæggene ligeledes et fællesskab mellem f.eks. klimaaktivisme og overvejelser om repræsentation af sociale aktører. Disse forbindelser skabes gennem brug af konnotationer i særlige ordvalg, der fungerer referencer til indlæggenes kontekst. Disse organiseres som en *alliance* gennem kohæsion til hinanden og ”krænkelse”.

I fremstillingen af krænkelse som et kulturelt fænomen, eller en *strømning*, rummer indlæggene også en gennemgående fremstilling af dette fænomen som *udvikling*. Dette ses markant i brugen af tidsadverbialer, der i Bork (2022a) retter fokus på en *tidslighed*, herunder en *fremtidighed* som netop udvikling fra dét som ”krænkelse” medfører. Lignende tidslighed kan spores i den ene af artiklernes overskrifter, som proklamerer, at ”krænkelseskultur *bliver* totalitær” (Kjær 2022a, undertegnedes kursiv). Brugen af ”bliver” implicerer en samfundsmæssig *udvikling* i forbindelse med den omtalte ”krænkelseskultur”. Dette kan yderligere betragtes i brugen af det retoriske spørgsmål ”hvad bliver det næste?”, der betydningsmæssigt henleder til fortolkning af, at ”krænkelse” som kulturelt fænomen *medfører* flere og flere forandringer i Erichsen (2022a).

4. Diskussion: ”Pluralistisk” homogenitet?

Indledningsvist kan indlæggenes diskursive praksis sammenlignes med en snæver, institutionel diskursorden – dén som ligger til grund for undersøgelsens sampling. Denne diskursorden kan defineres med udgangspunkt i Jyllands-Posten som institutionel ramme, og debat om krænkelse som domæne. Som det tidligere præsenteret er de tre indlæg de eneste tekster, som kan placeres inden for denne diskursorden – og kan på dén måde siges komparativt at repræsentere en snæver og specifik orden for debat om krænkelse i Jyllands-Posten.

Heri vil først denne ordens *reproduktioner* præsenteres som fællestræk på tværs af de tre indlæg. Herefter vil sameksistensen af en udvalgt eksponent diskuteres som udtryk for en *reproduktion af heterogenitet*, som finder sted i kombinationen af de gennemgående diskurstyper for alle tre indlæg. Til sidst vil forskelle imellem de tre indlæg diskuteres med udgangspunkt i to fremstillinger og diskurstyper, der skiller sig ud to af de tre indlæg. Dette vil diskuteres som et udtryk for heterogenitet

og *transformation* af den snævre diskursorden – og hermed som eksponent for en *hegemonisk kamp* om betydningstilskrivning af krænkelser og dens relaterede sociale aktører inden for den snævre diskursorden.

4.1. Reproduktioner imellem de tre indlæg

Overordnet kan de tre indlæg alle betragtes som en *reproduktion* af debatsektionens genre, debatindlæg. Dette gøres gennem et fokus på sociale, samfundsmæssige og politiske anliggende i en kontekst af *overtalelse* gennem en (tydelig) positionering af afsenderen (Blom & Rønlev 2019b). Teksterne er på dén måde *ens* og reproducerer en forståelse af, at et debatindlæg rummer disse elementer som genre.

I alle tre indlæg fremstilles krænkelser som et mentalt erfaret fænomen. Dette gøres i kombination med forskellige diskurstyper, men det er gennemgående at den *mentale* krænkelserdiskurs er repræsenteret i alle tre indlæg. Dette vidner om et forhold, hvori den snævre institutionelle- og domæneafgrænsede diskursorden orienterer sig imod krænkelser. Den mentale krænkelserdiskurs står i skarp kontrast til en potentielt *materiel* krænkelserdiskurs, der i modsætning til ovenstående ville fremstille krænkelser som et mellemmenneskeligt, fysisk udfoldet fænomen, der udføres af en *aktør* og rettes mod et *mål*. Når krænkelser derfor i de tre indlæg fremstilles som *mentalt* reproducerer teksterne deres indbyrdes diskursive praksis i fremstillingen af krænkelser som et subjektivt og indre fænomen, der tilskrives krænkelserens medium.

Dette krænkelserens medium er i alle tre tekster fremstillet som *flere* aktører, der forbindes gennem en ensartet rolle som *medium* for krænkelser. Her reproducerer alle tre indlæg en *associativ krænkelserdiskurs*, der indebærer en antagelse om, at krænkelser som noget, der forbinder sociale aktører på tværs af mærkesager og politiske orienteringer.

Fælles for de tre indlæg er ligeledes, at de alle er markerede i onlinedistributionen som tekster der berører ”krænkelserkultur” (se ovenfor). Dette indikerer en forståelse af krænkelser, der i alle tre indlæg fremlægges som en *kulturel udvikling* qua mærkaterne som paratekstuel fortolkningsressource (se ovenfor). I denne forbindelse fungerer fremstillingen af *krænkelser* som (kultur-)ændring eller udvikling, der indlæggene imellem *reproducerer* en diakron, historisk krænkelserdiskurs. Således fremstår Jyllands-Postens opinionssektions diskursive praksis i fremstillingen af krænkelserkultur med formen ”krænket” og overskrifter, der inkluderer ”krænke” reproducerende imellem de tre indlæg som diskursive praksisser.

4.2. Kreative kombinationer af diskurstyper?

Gennem gentagelse af disse fire diskurstyper deler de tre diskursindlæg fællestræk i deres diskursive praksisser. Derfor kan disse diskurstyper betragtes som *reproduktioner* af indlæggenes isolerede diskurstyper, og kan vidne om, at disse diskurstyper går på tværs af debatindlæg i Jyllands-Posten, som omhandler krænkelser og benytter formen ”krænket” til fremstilling heraf.

Kombinationen af disse diskurstyper findes derfor i hvert indlæg – og kan vidne om en diskursiv praksis, der tekstinternt *ikke* nødvendigvis fremstår homogen. Kombinationen af den mentale krænkellesdiskurs og den associative krænkellesdiskurs kan f.eks. påvise et kreativt brug af diskurser, der har slægtskab med forskellige diskursordener. Den mentale krænkellesdiskurs har slægtskab med en *privat* diskursorden i kraft af sit fokus på menneskets *indre* følelsesliv og udfoldelse som subjekt. Derimod kan den associative krænkellesdiskurs siges at være forbundet med en mere offentlig diskursorden, hvori sociale aktører *forbindes* og knyttes til politiske mærkesager. Disse to diskurstyper fremstår derfor langt fra hinanden, og som det mest *tydelige* eksempel på sameksistensen af diskurser med slægtskab til forskellige diskursordener. Når de to diskurstyper benyttes sammen, fremstår dette som *kreativt brug* i kraft af den modstridende forbindelse til et hhv. offentligt og privat domænes diskursorden (Jørgensen & Phillips 1999, 83f).

Kombinationen er dog ikke *kun* kreativ i sit tilsyneladende modsætningsforhold. I kraft af teksternes genre som *debatindlæg* fremstår forbindelsen imellem privat og offentlig ikke ny. Debatindlæggene indgår i et mediedomæne – i kraft af Jyllands-Posten som institutionel distributør. Ifølge Fairclough er grænsen imellem det offentlige og private i sløret i mediebilledet (Fairclough 1992, 110)

Til trods for, at forbindelsen imellem privat og offentlig *kan* betragtes som heterogent i kraft af dets modsætningsforhold, er det derfor ikke nødvendigvis en *kreativ* diskursiv praksis (Fairclough 2011, 128). Heterogeniteten er ikke blot en reproduktion, der kan relateres til debatindlægsgenrens konventionelle diskursive praksis, men er også udbredt som diskursiv praksis for alle tre debatindlæg. Dette indikerer altså et forhold, hvori f.eks. kombinationen af den mentale krænkellesdiskurs og den associative krænkellesdiskursers relationer til omkringliggende diskursordener fremstår *konventionel* i lyset af deres mediekontekst (Jørgensen & Phillips 1999, 84), og dermed som en indbyrdes reproduktion af de tre teksters diskursive praksis herfor. Således kan debatindlæggenes kombination af de tre krænkellesdiskurser betragtes som *heterogene* i kombinationen i hvert enkelt indlæg, men kan i kraft af kombinationens *gentagelse* og reproduktion indlæggene imellem betragtes som en konventionel diskursiv praksis inden for den snævre diskursorden (Jørgensen & Phillips 1999, 84).

4.2.1. Variationer i krænkelsesforestillinger

I undersøgelsen af de tre debatindlægs reproduktioner og transformationer af krænkelsesforestillinger, stod særligt to elementer frem: Definitionen af krænkelse som fænomen, og magten, som tilskrives de hertil forbundne aktører. Derfor vil det følgende afsnit diskutere, hvordan de tre indlæg adskiller sig fra hinanden, på hvilke punkter, og hvordan dette kan ses som både en heterogenitet i teksterne internt og transformationer af teksternes indbyrdes diskursive praksisser. Her er særligt to elementer i analysen fremtrædende, og praktiseres i indlæggene ”Vil du kæmpe imod krænkelse? Så tag til Iran” (Erichsen 2022a) og ”Stop det krænkelsesvanvid” (Bork 2022a).

Ét af undersøgelsens tre indlæg adskiller sig fra de resterende i brugen af formen ”krænket”. To indlæg benytter ”krænket” i konstruktioner, som efterlader rum til fortolkning, og præger imod en relationel procestypefortolkning. Dette tredje indlæg, ”Stop det krænkelsesvanvid” (Bork 2022a) benytter derimod ”krænket” i en mental proces i kombinationen med verbet ”føler”. De tre indlæg er derfor ikke ens hvad angår mentale og relationelle krænkelsesdiskurser i brug af formen ”krænket”. Når brugen på tværs af indlæg adskiller sig fra hinanden, kan det derfor betragtes som *heterogenitet* og transformerende diskursiv praksis på tværs af de tre indlæg (Fairclough 2011, 121). Ligeledes ses en *kombination* af den mentale og relationelle krænkelsesdiskurs i hvert indlægs diskursive praksis. Dette vidner ligeledes om sameksistensen af to forskellige krænkelsesforestillinger internt i teksterne, og er dermed udtryk for indlæggenes individuelle heterogene diskursive praksis i realiserede *krænkelsesforestillinger* (Fairclough 2011, 121).

Kreativitet og heterogenitet i diskursive praksisser er ifølge Fairclough udtryk for dé hegemoniske kampe, som udspiller sig i relation til f.eks. betydningsdannelse (Jørgensen & Phillips 1999, 88). Heterogeniteten og det transformerende potentiale kan på tværs af de tre indlæg betragtes som forskelligartede definitioner af krænkelse som fænomen – herunder hvorvidt krænkelse kan siges at være en *identitetsmarkør* eller om det i højere grad er en *følelse*. Det er værd at bemærke, at denne hegemoniske kamp *ikke* inkluderer en materiel krænkelsesdiskurs, hvori krænkelse defineres som en fysisk handling. Fælles for de to *benyttede* positioner i betydningstilskrivelsen af krænkelse, er, at krænkelse *kan* knyttes til blot én social aktør som proces – og at dette derfor tilskriver ansvaret til processens *medium* frem for en ekstern *aktør*, der påvirker et *mål*. De to krænkelsesdiskurser har derfor et væsentligt overlap, der også adskiller dem fra en tilsvarende materiel krænkelsesdiskurs.

Dette er muligvis årsagen til at krænkelsesforestillingerne *internt* i hvert indlæg kan fremstilles heterogent ved den indbyrdes kombination. Alle tre indlæg trækker på både relationelle og mentale

krænkelsesdiskurser, og fremstår således alle *kreative* i deres diskursive praksisser (Fairclough 2011, 128). Dette kan vidne om en brug af ”krænket”, der i forbindelse med krænkelseskultur *forener* den relationelle og mentale krænkelsesdiskurs i fremstillingen af sociale aktører som en *alliance*, der er præget af følelsesmæssige orienteringer og dermed ensartede mærkesager. Denne forening af forskellige krænkelsesdiskurser kan derfor betragtes som deltagende i en hegemonisk kamp om tilskrivelsen af betydning til visse *sociale aktører* (Jørgensen & Phillips 1999, 88). I sammenligning med en potentielt materiel krænkelsesdiskurs fremstår brugen derfor *ikke* heterogen internt i teksterne – disse fungerer derfor som en form for subdiskurser en én større ikke-materiel krænkelsesdiskurs. Ved dette perspektiv fremstår brugen og kombinationen af krænkelsesdiskurser overordnet konventionel i sammenligning tre indlæg som et led i forhandlingen af, hvorvidt krænkelse er et materielt eller ikke-materielt fænomen – og herunder en forhandling af, hvor mange partcipanter, der tilskrives deltagelse i konkrete krænkelsesprocesser.

Kombinationen af en relationel og mental krænkelsesdiskurs fremstår derfor hegemonisk som reproduktion imellem de tre indlæg. Dette kan vidne om en krænkelsesforestilling, hvori de repræsenterede sociale aktører som en del af en alliance tilskrives ansvar for *samfundscændringer og -udviklinger* baseret på ”følelser” som illegitimt grundlag qua forfatterens kritiske positionering. I denne fremstilling findes endnu en væsentlig forskel imellem indlæggene. Indlæggene er ikke ens i tilskrivelsen af *magt* til denne alliance, hvilket derfor vil behandles nedenfor.

Indlæggenes fremstilling af magtforhold består ikke af tre reproduktioner. Hvor to af indlæggene tilskriver ”krænkelsesalliancen” magt til at udføre og håndhæve konventioner som samfundsudvikling, står det tredje indlæg ud. Indlægget ”Vil du kæmpe imod krænkelse? Så tag til Iran” (Erichsen 2022) adskiller sig fra undersøgelsens andre indlæg ved *ikke* at repræsentere de sociale aktører, der forbindes med ”krænkelse” som magtfulde. I stedet fremstilles disse gennem træk på en diskurs, hvori de sociale aktører danner alliance, men ikke har tilstrækkelig dømmekraft eller slagkraft til at indtage en magtposition. I den patroniserende fremstilling, belyser Erichsens (2022a) indlæg derfor en væsentlig forskel i disse alliancefremstillinger.

Forskellene kan, ligesom ovenfor, betragtes som diskursive praksisser, hvori Erichsens indlæg *transformerer* de to resterende indlægs diskursive praksisser i fremstillingen af krænkelsesalliancer (Fairclough 2011, 121). Der kan derfor lokaliseres en hegemonisk kamp (Jørgensen & Phillips 1999, 88), som peger på en diskrepans i de beskrevne magtforhold – og dermed en definitions kamp, som ikke er homogen i tilskrivelsen af magt eller hjælpeløshed til (oppositionelle) sociale aktørers alliancer.

4.3. ”Pluralistisk” debat?

Når Jyllands-Posten som distributør derfor ytrer en ambition om at skabe et anti-ekkokammer og distribuere en debat præget af pluralisme, fremstår det derfor i kontrast til forestillingerne om krænkelser, der produceres og reproduceres i de tre undersøgte indlæg. Væsentlige forestillinger om krænkelse som ikke-materiel proces er hegemonisk på tværs af de tre indlæg, der blot adskiller sig i et gradsspørgsmål om krænkelsers fremstillet mentale art.

Derudover udspiller der sig i Jyllands-Postens debatsektion om *krænkelser* ved brugen af ordet ”krænket” en væsentlig hegemonisk kamp i tilskrivelsen af *magt* til visse sociale aktører. De repræsenterede sociale aktører positioneres i alle tre indlæg *oppositionelt* til forfatterne. Heri findes dog forskellen i hvorvidt forfatteren fremstiller ”krænkelsesalliancen” som en *magtfulde* eller *hjælpeløse* som underordnede kategorier til repræsentationen af sociale aktører som forbundne til krænkelse, og dermed som alliance.

Forskellene består derfor i *variationer* af de overordnede diskursive praksisser, som teksterne indbyrdes reproducere. Hvis Jyllands-Postens debatsektion skal præges af forskellighed, er det derfor vurderet ud fra en anderledes skala. Diskurstyper som en *materiel krænkelsesdiskurs* eller en ikke-oppositionel fremstilling af krænkelser i højere grad være transformerende end de heterogeniteter analysen har lokaliseret ift. krænkelsesfremstillinger og hermed repræsenterede sociale aktører. I sammenligning kan de tre indlæg derfor betragtes som overordnet *homogene* på centrale punkter som brugen af ikke-materielle krænkelsesdiskurser og alliancefremstillinger i repræsentationen af sociale aktører forbundet med krænkelse.

Det er derfor relevant at diskutere *baggrunden* for denne homogenitet (se ovenfor). Analysen vil derfor grave dybere ned i undersøgelsen af, hvilke sociale og diskursive forhold, der kan være konstituerende for indlæggenes homogenitet.

4.3.1. Lexical priming og reproduktioner

Michael Hoey (2007) fremlægger i sin teori om *lexical priming* en grundantagelse, som består i at mødet med bestemte ord, sætninger eller kombinationer har sammenhæng med brugen af selvsamme i fremtiden (Hoey 2007, 7). Grundlæggende argumenterer Hoey for, at læsere ubevidst noterer sproglige udtryksformers kontekst hver gang denne sproglige udtryksform konsumeres (Hoey 2007, 7). Mennesker er, ifølge Hoey, ”primet” (dvs. forudsat) til at genkende og reproducere elementer som grammatiske mønstre, betydninger, genrer, domæner og sociale situationer, som et ord optræder i, og

primes dermed til at bruge sproglige udtryk i lignende kontekst og betydningstilskrivning igen (Hoey 2007, 8).

Hoey's teori kan derfor belyse, hvorledes de undersøgte indlæg *indbyrdes* kan være konstituerende for og konstitueret af hinandens brug af ”krænket” og realisering af krænkelsesforestillinger. I kraft af, at indlæggene er samlet på baggrund af lignende sprogbrug (”krænket”) og kontekst (Jyllands-Posten, debatsektion, overskrift med ”krænke-”), kan reproduktionen af krænkelsesforestillinger derfor knyttes til de fælles kontekstuelle træk (Hoey 2007, 8). Det vil grundlæggende sige, at brugen af ”krænket” og betydninger, der realiseres til krænkelser, *sprogligt* kan være primet gennem forfatterens møde med lignende kombination af sprogbrug, betydning og kontekst – potentielt i læsningen af de eller det undersøgte forudgående indlæg i Jyllands-Postens debatsektion (Hoey 2007).

Dette kan derfor understrege muligheden for, at de samlede tekster fremstår reproducerende for hinandens diskursive praksisser. Brugen af ”krænket” er som bekendt forskellig grammatisk i de tre indlæg (se analyse), men bidrager i alle tre tekster til realiseringen af en overvejende ikke-materiel krænkelsesfremstilling. Forskellene kan, ifølge Hoey, forklares med udgangspunkt i, at *priming* er en proces, der knytter sig til *mennesket* – og ikke ordet – og at alles lexical priming derfor er forskellig på baggrund af forskellige sproglige erfaringer og møder (Hoey 2007, 9). Dette teoretiske standpunkt kan derfor knyttes til Faircloughs bemærkninger om *kreativitet* som en ny måde at bruge diskursive og deskriptive ressourcer i diskursive praksisser – som ligeledes heller ikke er fastbundet af konventioner, men i stedet er produktet af sammensætninger af de tilgængelige ressourcer til betydningsdannelse (Fairclough 2011, 129). Hoey's definition af *priming* kan derfor, som ovenfor, ses som et *led* i afdækningen af de ressourcer, som producenterne i den kommunikative begivenhed har til rådighed idet indlæggene produceres – hvori afgørende sproglige valg træffes og betydninger realiseres.

Lige som teksternes producenter muligvis er *primet* i konsumtionen af forudgående indlæg (hvilket ikke vides, dette ville kræve en empirisk undersøgelse af rollen som både læser og skribent hos Jyllands-Posten), kan de tre debatindlægs sproglige valg, kontekst og betydninger om muligt *prime* indlæggens læsere til at benytte sproglige karakteristika i teksterne med en tilsvarende kontekst og/eller betydning (Hoey 2007, 8). Dette lægger op til, at teksterne kan *konstituere* reproduktioner inden for det samme domæne (Hoey 2007, 9f) – herunder i omtalen af og meningsdannelsen om de sociale aktører, der repræsenteres, og ikke mindst ”krænkelse” som fænomen. Ifølge Fairclough kan mediernes sprogbrug og diskursive praksisser betragtes som en form for drejebog for den almene læsers sproglige og diskursive praksis (Fairclough 2011, 133). Dette kan yderligere belyse det faktum,

at læseren af de undersøgte debatindlæg kan være tilbøjelige til at *reproducere* de krænkelsesforestillinger og repræsentationer af sociale aktører, som findes i de tre debatindlæg.

5. Sociale praksisser: Andetgørelse og delegitimering

De tre debatindlæg placeres alle i en kontekst med Jyllands-Posten som distributør (berørt ovenfor). Som bekendt identificerer Jyllands-Posten sig med en ”liberal” strømning, der altså positionerer Jyllands-Posten som højreorienteret nyhedsmedie. Dette afspejles ligeledes i avislæsning som social og diskursiv praksis. 67% af de læsere, som i 2011 læste Jyllands-Posten havde op til folketingsvalget enten stemt på enten Liberal Alliance, Dansk folkeparti, Venstre eller Konservative folkeparti (Winter 2011). Ligeledes var antallet af brugere af Jyllands-Posten i 2020, næsten ti år senere, størst til højre for den politiske midte, og afspejler derfor en sammenhæng med avisens historiske partipolitiske positioner (Blach-Ørsten & Mayerhöffer 2021, 108). Det er derfor sikkert at formode, at de læsere, som *typisk* forbruger Jyllands-Posten som social og diskursiv praksis, er højreorienterede.

Af den årsag er der potentiale for at de læsere som ville *primes* i læsningen af undersøgelsens tre indlæg, er *højreorienterede*. Som distributør indskriver Jyllands-Posten derfor de tre indlæg i deltagelsen i den *højreorienterede* meningsdannelse om krænkelse som fænomen og de sociale aktører, der forbindes hermed. Lige som krænkelsesforestillingerne er *konstitueret* af kontekst og relaterede sociale praksisser, har kommunikative begivenheder som *social praksis* ligeledes *konstituerende* funktion for status quo (Horsbøl 2016, 81f). I betydningsdannelsen som krænkelse, kan indlæggenes fremstillinger af krænkelse som mentalt og relationelt fænomen derfor have indflydelse på, hvorledes krænkelse *defineres* og benyttes i en politisk kontekst.

5.1. Videns- og trossystemer: Krænkelse som politisk agenda

Grundlæggende fremstilles krænkelse *delegitimerende* i de tre indlægs fremstillinger. Dette finder både sted i brugen af mentale krænkelsesdiskurser, der kombineres med en juridisk offerdiskurs, og dermed afmonterer forestillinger om, at de repræsenterede sociale aktører forbindes til en sag, som er *reel* eller vigtig (se afsnit 3.4.). Krænkelser politiseres og delegitimeres også gennem en patroniserende fremstilling af dén motivation og magt, som går forud for de repræsenterede sociale aktørers mærkesager – herunder krænkelse som noget der *føles* og ikke noget, der lokaliseres i den ydre, materielle verden. Slutteligt ses en delegitimerende social praksis i fremstillingen af krænkelse som en mentalt erfaret og overdrevet fænomen i en krænkelseskultur – hvor personer overordnet *i for høj grad* er tilbøjelige til at tage anstød.

Delegitimeringen af krænkelser som noget der forbindes med både sociale aktører, politiske mærkesager og overdrevne problematikker, placerer derfor krænkelser som et uvigtigt emne i den politiske betydningsdannelse som videns- og trossystem. Hermed fremstilles de sociale aktører og deres konnoterede emanciperende praksisser uvigtige eller seriøse. Disse fremstilles derfor som en politisk agenda, der ikke er nødvendig. Herved defineres *krænkelser* i den højreorienterede, politiske betydningsdannelse ligeledes som et fænomen, der *ikke* er foreneligt med den politiske position, der tilbydes. Således kan fremstillingerne som delegitimering af sociale aktørers mærkesager og emancipatoriske praksisser i den pågældende kontekst defineres som uforenelig med den liberalistiske og generelt højreorienterede politiske dagsorden og praksis.

Fremstillingerne opstiller dermed et modsætningsforhold i definitionen at den danske højrefløjs politiske dagsorden og praksis. Denne modsætning kan *også* betragtes i relation til indlæggenes ideologiske effekter med indflydelse på *sociale identiteter og relationer*.

5.2. Liberalistisk politisk identitetsdannelse

Ifølge Fairclough har diskurs ideologiske effekter for konstitueringen af videns- og trossystemer (se ovenfor), sociale identiteter og relationer (Fairclough 1992, 238). Denne sociale dimension hviler på en antagelse om, at *identitet* er en diskursivt medkonstitueret social konstruktion (Jørgensen & Phillips 1999, 79). Dette leder derfor til undersøgelsens diskussion af, hvordan de tre indlægs krænkelserfremstillinger har konstituerende, ideologisk effekt for den danske, højreorienterede politiske menings- og identitetsdannelse og praksis.

5.2.1. Politisk identitet

Politisk identitet defineres af Ann-Dorthe Christensen i ”Politisk identiteter i senmoderniteten” (2004) som holdninger eller forestillinger, som individer og grupper har til fællesskaber og politiske situationer eller værdier (Christensen 2004, 34). Disse politiske identiteter skabes *både* på baggrund af tilhør til bestemte grupper, men også på baggrund af en markering af afstand og ikke-identifikation med andre grupper (Christensen 2004, 34). I en kollektiv dimension af politisk identitet markeres inklusion og eksklusion som centralt (Christensen 2004, 34). Fra Faircloughs teoretiske udgangspunkt for ideologiske effekter på sociale identiteter og relationer, vil dette afsnit derfor forholde sig til begge disse i et identitets-orienteret fokus på den højreorienterede, politiske identitetsdannelse ifm. indlæggenes relationelle og associative krænkelserdiskurs, der fremstiller *krænkelser* som politisk

mærkesag og med relation til de sociale aktører, der repræsenteres i forbindelse hermed som led i selvsamme identitetsdannelse.

Ovenfor er indlæggenes delegitimerende fremstillinger af krænkelser og sociale aktører forbundet hermed udlagt med udgangspunkt i, at et højreorienteret videns- og trossystem påvirkes af den oppositionelle fremstilling heri (Fairclough 1992, 238). Denne delegitimering af krænkelser som politisk mærkesag placerer derfor den højreorienterede politiske identitet, der medkonstitueres gennem Jyllands-Posten som distributør, i opposition hertil. Dette vil konkret sige, at *krænkelser* som politisk mærkesag *ekskluderes* fra den politiske identitet, som medkonstitueres i indlæggene (Fairclough 1992, 238). Dette har ikke blot betydning for forståelsen af *krænkelser*, men knyttes derfor også til de praksisser og sociale aktører, som fremstillingerne konnoterer.

Idet der tillægges en afstand til *krænkelser* som politisk mærkesag – og denne mærkesag samtidigt tilskrives en *alliance* af sociale aktører – *ekskluderes* denne fremstillede *alliance* og de konnoterede sociale aktører, som forbindes heri (Christensen 2004). Denne anden, som *ekskluderes* fra den højreorienterede politiske identitet, der påvirkes herved, er karakteriseret ved enten at være magtfuld/hjælpeløs og ved at den i tiltagende grad *dikterer* hvordan mennesker i Danmark kan leve. Den politiske identitet, som tilbydes de højreorienterede læsere af Jyllands-Posten gennem de tre indlæg, praktiserer derfor en andetgørelse af de centrale sociale aktører, og kan på den måde definere en identitet baseret på et ikke-forhold og en oppositionel relation til den fremstillede *krænkelseralliance*. Når Jyllands-Posten som liberal distributør derfor *ikke* kan siges at opretholde ambitionen om et ”debatunivers præget af pluralisme” (Jyllands-Posten 2023b), er det blandt andet med udgangspunkt i, at den politiske identitet, som medkonstitueres i brugen af ”krænket” i indlæg om krænkelser, *reproduceres* i de tre undersøgte indlæg.

5.2.2. Den højreorienterede, politiske identitet og status quo

Danbolt (2017) undersøger i artiklen ”Retro Racism” (2017), hvordan en mediedebat med slægtskab til undersøgelsens tre undersøgte indlæg, udspillede sig i det danske mediebillede i 2017. Danbolt fremlægger, hvordan det danske mediebillede, særligt med udgangspunkt i den højreorienterede presse, var præget af skepsis og kritik for forbindelse med, at Haribo offentligt gjorde beslutningen om en relancering af ”Skipper Mix” (Danbolt 2017, 105f). Redesignet var baseret på et ønske om at udgå racistiske stereotyper (Danbolt 2017), og er på den måde lig flere af de konnoterede praksisser i analysen af debatindlæg ovenfor (se afsnit 3.5.). Danbolt påpeger, at store dele af mediedækningen heraf anlagde en *kritisk* vinkel til beslutningen om redesign af slikvarianten (Danbolt 2017, 106).

Derudover udpeger Danbolt mønstre for en *skelnen* imellem rigtige og ”hysteriske” anklager om racisme, og et skift imod fokus på ”politisk korrekthed” og fremstillingen af antiracistiske kritikere som hysteriske, overfølsomme og for tilbøjelige til at tage anstød (”easily offended”) (Danbolt 2017, 107f). Ligeledes fremstilles majoritetspositionen som *under angreb* (Danbolt 2017, 108).

Undersøgelsen viser stærke ligheder med de undersøgte krænkellesforestillinger. Her ses ligeledes et fokus på en majoritetsposition som ”under angreb”, her fra en forestillet *krænkellesalliance* og en gennemgående fremstilling af sociale aktører som en del af en følelsesladet reaktion som ”krænkelleskultur” (se afsnit 3.4.). Ligeledes positionerer alle tre forfattere sig *oppositionelt* til den fremstillede krænkelleskultur – herunder med negativ identifikation med ”krænkelles” som identitetsmærker og den fremstillede krænkellesalliance. I lyset af undersøgelsens ligheder med Danbolt (2017) som en eksponent for en samfundsmæssig status quo i (særligt højreorienteret) debat om racisme og politisk korrekthed, fremstår de tre indlægs fremstilling af krænkelles og krænkelleskultur som en *reproduktion* af denne mediedækning (Fairclough 2011, 121). Indlæggenes variationer kan derfor ligeledes betragtes som reproduktioner af både *delegitimeringen* af *krænkellesalliancen* og dennes fremstillede magt. Status quo konstituerer derfor fremstillingen af sociale aktører (Jørgensen & Phillips 1999, 77) forbundet med f.eks. antiracisme i delegitimerende fremstillinger af sociale mærkesager samt en fremstillet overdrevet og følelsesladet baggrund for politisk handling.

Delegitimering og andetgørelse kan ligeledes betragtes i en nordisk kontekst gennem Kyrrö et al. (2023), hvori den finske mediedækning af klimaaktivisme undersøges. Denne undersøgelse påviser at fremstillingen som *religiøs* og kultlignende, herunder irrationelt og kollektivistisk, benyttes næsten eksklusivt i delegitimering af klimaaktivisme (Kyrrö 2023, 11f). Undersøgelsens resultater peger ligeledes på en andetgørelse af klimaaktivister i det finske medie billede, der undersøges i forskellige, herunder også enkelte særligt højreorienterede medier (Kyrrö et al. 2017). Andetgørelse og delegitimering er derfor *også* et velkendt fænomen i den nordiske mediekontekst, hvor klimaaktivisme og -aktivister, relateret til nærværende undersøgelses undersøgte sociale aktører, fremstilles oppositionelt og fremmedgørende. Ligeledes har nærværende undersøgelse belyst ligheder til Kyrrö et al. (2017), og kan siges at reproducere en nordisk status quo, hvori *grupper* af sociale aktører fremstilles i et kollektivistisk og associativt perspektiv, der ligeledes fungerer *delegitimerende* og andetgørende i den politiske højrefløjs politiske identitetsdannelse herfra (Kyrrö et al. 2017, 13).

I en kort inddragelse af undersøgelser af fremstilling af sociale aktører og mærkesager eller særlige episoder med relation til *denne* undersøgelses fremstillinger viser derfor væsentlige overlap i konstruktionen af politiske aktører i forbindelse med antiracisme og klimaaktivisme. De tre indlæg

reproducerer ikke blot diskursive og sociale praksisser hos *hinanden*, men gør det også ved overordnet at *reproducere* de højreorienterede politiske identiteter og praksisser som en dansk og nordisk status quo, som ses i ovenstående studier. Som sagt besidder de tre indlæg træk, der derfor kan lokaliseres som *fælles* med andre, lignende praksisser i et større domæne for sociale og diskursive praksisser. Ligeledes har de tre indlæg potentiale til at deltage i den strukturelle opretholdelse af en højreorienteret politisk identitet som *oppositionel* og defineret i dens *afstand* til en fremstillet *alliance* af politiske modstandere – som i de tre debatindlæg forbindes med *krænkelse*.

6. Konklusion

Forudgående undersøgelse har undersøgt krænkelsesforestillinger i den højreorienterede debat om krænkelse i Danmark i 2022. Derfor har undersøgelsen indledningsvist taget udgangspunkt i verbet ”krænke” med fokus på dets eksperimentielle funktion som verbum. Korpusværktøjet ”CoREST 2021” er benyttet til at fremsøge at ”krænket” er den mest benyttede form af verbet ”krænke” i 2022, og har derved været benyttet som samplingværktøj i undersøgelsens dataindsamling.

De kvalitativt undersøgte krænkelsesforestillinger er derfor udvalgt på baggrund af brugen af ordet ”krænket” og dets kontekst i den højreorienterede meningsdannelse. Ved hjælp af kriterier for undersøgelsens samples har undersøgelsen indsamlet tre debatindlæg, der alle 1) handler om krænkelse, 2) benytter formen ”krænket”, og 3) er distribueret i Jyllands-Posten som eksponent for en højreorienteret debatkontekst.

Disse tekster er ved hjælp af rammesætning fra Norman Faircloughs kritiske diskursanalyse undersøgt komparativt for at fastlægge, hvorledes disse tekster reproducerer og transformerer særlige krænkelsesforestillinger om krænkelsers art og sociale aktører, der forbindes hermed. Gennem teoretisk supplerung af Faircloughs teoretiske og metodiske rammeværk med teori om procestyper fra Systemisk Funktionel Lingvistik, kan undersøgelsen konkludere, at ”krænket” overvejende realiserer krænkelsesforestillinger om krænkelse som en *relationel* og *mental* procestype. Dette er konkluderet med fokus på ”krænket”s rolle i grammatiske konstruktioner samt en kvalitativ tekstanalyse af de tre indlæg, som ”krænket” optræder i som betydningsdannende kontekst.

Indlægsforfatterens positionering er undersøgt og fastlagt som oppositionel til indlæggenes repræsenterede sociale aktører. På baggrund af analysen de tre debatindlægs grammatik, ordvalg, kohæsion og herigennem også repræsentation af sociale aktører, har undersøgelsen lokaliseret fem væsentlige krænkelsesforestillinger: 1) krænkelse som identitetsmarkør i repræsentationen af sociale aktører, 2) krænkelse som mental erfaring, 3) krænkelse som forbindelse mellem sociale aktører og

praksisser, 4) krænkelse grundlag for ændring af levevis og kultur, og 5) krænkelse som udgangspunkt for (illegitim) magt.

Imellem de tre debatindlæg reproduceres krænkelsesforestillingerne 2-4. Her konkluderer undersøgelsen, at disse forestillinger er særligt fremtrædende i fremstillingen af krænkelse som fælles politisk mærkesag og baggrund for bestemte sociale aktørers praksisser. Undersøgelsen diskuterer, hvorledes de tre debatindlæg adskiller sig fra hinanden i fremstillingen af den sociale *krænkelsesalliance*, som enten tilskrives despotisk magt eller status som afmægtig, opmærksomhedskrævende gruppering i sine følelsers magt. Ligeledes diskuterer undersøgelsen hvorledes mentale og relationelle krænkelsesforestillinger eksisterer som *heterogent* træk i alle tre tekster. Disse forskelligheder i de tre indlægs krænkelsesforestillinger konkluderes som variationer af den samme, centrale forestilling om krænkelse som en mental, *indre* proces, der konstituerer et identitets- og praksisfællesskab blandt forskellige aktører.

Undersøgelsen konkluderer ligeledes at debatindlægget som social praksis har potentiale til at have ideologiske effekter for sin primært højreorienterede læsergruppe. Her inddrages bemærkningen om *lexical priming*, der kan belyse, hvorledes brugen af ”krænket” i den undersøgte kontekst kan *prime* læsere til at benytte begrebet ligedan i den samme kontekst, og dermed kan konstituere flere reproduktioner. Dette fastlægges derfor som betydningsfuldt for, hvordan krænkelsesforestillinger medkonstitueres og reproduceres ved brugen af formen ”krænket” i fremtidig, højreorienteret debat.

De tre indlægs ideologiske effekter er ligeledes diskuteret med udgangspunkt i måden de reproducerede krænkelsesforestillinger står i dialektisk forhold til andre sociale praksisser, herunder den højreorienterede, politiske identitetsdannelse. Politisk identitet betragtes i undersøgelsen som et *fællesskab i holdninger, værdier og roller*, som deles og medkonstitueres socialt. Den højreorienterede politiske identitets konstrueres derfor blandt andet gennem *fremmedgørelse* og *delegitimering af* bestemte sociale aktører og praksisser gennem deres fremstillede forbindelse til *krænkelse* som mental og identitetsorienteret proces.

Disse identitetsmæssige ideologiske effekter konkluderes gennem inddragelse af lignende undersøgelser som værende *reproducerende* for den danske og nordiske status quo. Indlæggenes krænkelsesforestillinger opretholder derfor, ved brugen af ”krænket”, synonyme hertil og repræsentationen af sociale aktører, forestillinger om ”krænkelse” og de forbundne praksisser som en *andetgjort* og *illegitim* praksis og politisk mærkesag, der ikke er uforenelig med den højreorienterede politiske positionering og identitet.

6.1. Til videre undersøgelse

Som oplæg til videre undersøgelse kan en udfoldelse af de fem lokaliserede krænkelsesforestillinger være relevante i undersøgelse af, hvorvidt (og hvorledes) disse reproduceres eller transformeres i en mere udpræget *privat* kontekst. Denne videre undersøgelse kan f.eks. tage sit udgangspunkt i en hverdagslig kontekst, der kunne suppleres ved undersøgelse af forestillingernes potentielle reproduktion som verbale realiseringer i *samtaler* mellem f.eks. læsere af Jyllands-Posten.

Ligeledes kan nærværende undersøgelse være oplæg til en bredere undersøgelse, der ved hjælp af korpusværktøjet CoREST 2021 ville være egnet til at belyse, hvorledes ”krænket” benyttes i *hele* det danske mediebillede. Supplerende hertil kan CoREST 2021 med fordel inddrages som værktøj til en *diakron* undersøgelse af udviklingen i sprogbrug om krænkelser i det danske medielandskab gennem tiden.

I et tværfagligt perspektiv, som rummer flere af danskfaget dimensioner, ville en analyse af ét af de i indlæggene konnoterede medietekster, *Alletiders julemand* (1997), være oplagt genstand for medieanalyse. Her kunne en neoformalistisk tilgang kortlægge, hvorledes racestereotype forestillinger og konnotationer manifesterer sig gennem filmiske virkemidler. Dette perspektiv kunne dermed belyse ét af den undersøgte debats fokuspunkter, hvorved den visuelle fremstilling kan gå forud for en lingvistisk analyse af debattens orienteringer hertil.

Undersøgelsen lokaliserer en underdiskurs til den associative krænkelsesdiskurs, der indikerer en hegemonisk kamp ift. konsensus om magttilskrivelsen til de repræsenterede diskurser. En videre undersøgelse heraf ville oplagt beskæftige sig med den metadimension, som i omtalen af krænkelser indtager en på en ene side delegitimerende position – og på den anden side en diskursiv praksis, som tilskriver den fremstillede *krænkelsesalliance* som magtfuld. Dette kan være oplæg til yderligere diskussion af, hvordan hegemoni og magt *diskursivt* fremstilles på tværs af indlæg om krænkelser og identitetspolitik, og hvordan sådanne heterogeniteter er eksponent for relationer og dannelsen af f.eks. højre- og venstreorienterede politiske identiteter.

Slutteligt kan en undersøgelsen af de fem undersøgte krænkelsesforestillinger oplagt udfoldes i relation til en politisk bredere debat om krænkelse og emancipatorisk praksis. Her vil det være relevant komparativt at inddrage distributører, i form af nyhedsmedier, som bekender sig til en anderledes politisk strømning, f.eks. Politiken. En sådan undersøgelse vil ikke blot kunne udforske, hvorvidt disse krænkelsesforestillinger reproduceres på tværs af et politisk spektrum, men kan også belyse hvordan Jyllands-Postens distribuerede debatsektion fremstår særegen i den politiske meningsdannelse.

7. Litteratur

Abildgaard, A. (2022). ”Forældet skildring” får Tv2 til at droppe Pyrus-julekalender”. *Tv2.dk*. Tilgået 02.06.23 via <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2022-11-25-foraeldet-skildring-faar-tv-2-til-at-droppe-pyrus-julekalender>

Andersen, T., Helm Petersen, U., & Smedegaard, F. (2001). *Sproget som ressource. Dansk systemisk funktionel lingvistik i teori og praksis*. Odense Universitetsforlag: Odense.

Asmussen, J. (2020). Korpusværktøjet CoREST. Manual for STANDARDUDGAVEN. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Tilgået 30.05.2023 via <https://korpus.dsl.dk/download/doc/2020-co-rest-manual-std.pdf>

Asmussen, J. (2023). *CoREST 2021 – Sproget i autentisk tekst*. Website tilgået 01.06.23 via <https://korpus.dsl.dk/corest/index.html>

Blach-Ørsten, M. & Mayerhöffer, E. (2021). Det politiske informationslandskab i Danmark 2.0. *Politica* (53, 2) pp 99.124. DOI: <https://doi.org/10.7146/politica.v53i2.130381>

Blom, J.N. & Rønlev, R. (2019a). Journalistiske genrer. *Medie- og kommunikationsleksikon* (red. Agger, Kristensen, Jauert & Schrøder). Tilgået 30.05.23 via <https://medieogkommunikationsleksikon.dk/journalistiske-genrer-2/>

Blom, J.N. & Rønlev, R. (2019b). Journalistiske opinionsgenrer. *Medie- og kommunikationsleksikon* (red. Agger, Kristensen, Jauert & Schrøder). Tilgået 30.05.23 via <https://medieogkommunikationsleksikon.dk/journalistiske-opinionsgenrer/>

Bork, S. (2022a, 22. juni). Stop det krænkellesvanvid. *Jyllands-Posten*, s. 25.

Bork, S. (2022b). Stop det krænkellesvanvid. *Jyllands-Posten*. Tilgået 02.06.23 via <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE14163058/stop-det-kraenkelsesvanvid/>

Böss (2021). Michael Böss: Jo, Henrik Jensen, som kristne og humanister er vi nødt til at tale om ”mennesket”. *Kristeligt dagblad*. Tilgået 02.06.23 via <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debatindlaeg/michael-boss-jo-henrik-jensen-som-kristne-og-humanister-er-vi-noedt-til-tale-om>

Christensen, L. H. & Christensen, R. Z (2014). *Dansk grammatik*. 3. Udgave, 1. Oplag. Syddansk Universitetsforlag, Odense M.

Christensen. (2005). Politiske identiteter i senmoderniteten: Belyst gennem unge kvinders fortællinger om politik og identitet. *Dansk Sociologi*, 15(1), 31–43.
<https://doi.org/10.22439/dansoc.v15i1.227>

Dansk Sprog- og Litteraturselskab (DDO) (2023). *Den danske ordbog*. Tilgået 30.05.23 via <https://ordnet.dk/ddo>

Dansk Sprog- og Litteraturselskab 2023. *Beskrivelse eller norm*. Website tilgået 01.06.23 via <https://ordnet.dk/ddo/fakta-om-ddo/metode-og-kilder/beskrivelse-eller-norm>

Erichsen, T.J. (2022a, 21. december). Vil du kæmpe mod krænkelser? Så tag til Iran. *Jyllands-Posten*, s. 30.

Erichsen, T.J. (2022b). Vil du kæmpe mod krænkelser? Så tag til Iran. *Jyllands-Posten*. Tilgået 30.05.23 via <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE14736825/vil-du-kaempe-mod-kraenkelse-saa-tag-til-iran/>

Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*, Polity Press, Cambridge.

Fairclough, N. (2008). Kritisk analyse af mediediskurs. *Kritisk diskursanalyse*. 1. udgave, 4. oplag. Hans Rietzels forlag: København.

Frimann, S. (2004). *Kommunikation - tekst i kontekst. Tekstanalyse med systemisk funktionel lingvistik*. Aalborg Universitetsforlag: Aalborg.

Gallup (2023). *Antal ugentlige læsere - Landsdækkende dagblade*. Tilgået 01.06.23 via <https://web-test.kantargallup.dk/storage/reports/March2023/v3a00MimlvVLVVSOxaGV.pdf>

Halliday, & Hasan, R. (2013). *Cohesion in English*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9781315836010>

Halliday, M.A.K. & Matthiessen, C.M.I.M. (2014). *Halliday's introduction to functional grammar* (4th ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203431269>

Hansen, E. & Heltoft, L. (2011). *Grammatik over det danske sprog*. København & Odense: Det Danske Sprog- og Litteraturselskab & Syd- dansk Universitetsforlag.

Hjarvard, S. (2007). Den politiske presse. En analyse af danske avisers politiske orientering. *Journalistica* (5). DOI: <https://doi.org/10.7146/journalistica.v2i5.1808>

Hoey, M. (2007). Lexical priming and literary creativity. *Text, discourse and corpora* (red. Teubert, W. & Mahlberg, M.) pp. 7-29. Continuum: New York.

Horsbøl, A. (2016). Kritisk diskursanalyse. *Diskurs og Praksis* (Red. Anders Horsbøll og Pirkko Raudaskoski) pp. 59-88. 1. udgave. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Jacobsen, P.F. (2013). Borgerjournalistik. *Medie- og kommunikationsleksikon* (red. Agger, Kristensen, Jauert & Schrøder). Tilgået 30.02.23 via <https://medieogkommunikationsleksikon.dk/borgerjournalistik-og-brugergenereret-indhold-2/>

Jensen, K. B. (2012). *Dansk mediehistorie 1880-1960*. 1. udgave, 4. oplag. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Jyllands-Posten (2022). Krænkelseskultur går grassat. *Jyllands-Posten*. Tilgået 02.06.23 via <https://jyllands-posten.dk/debat/leder/ECE14637714/kraenkelseskultur-gaar-grassat/>

Jyllands-Posten (2023a). Jyllands-Postens redaktionelle værdier. *Jyllands-Posten*. Tilgået 02.06.23 via <http://jyllands-posten.org/vaerdier.php>

Jyllands-Posten (2023b). Debatredaktionen. *Jyllands-Posten*. Tilgået 02.06.23 via <https://jyllands-posten.dk/debat/kontakt/>

Jyllands-Posten (2023c). Krænkelseskultur. *Jyllands-Posten*. Tilgået 02.06.23 via <https://jyllands-posten.dk/tags/emneord.jp.dk,2017:Kraenkelseskultur>

Jørgensen, M. W. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Samfundslitteratur. 1. udgave, 4. oplag. Roskilde universitetsforlag, Frederiksberg C.

Kjær, T. (2022a, 21. juni). Krænkelseskultur bliver totalitær. *Jyllands-Posten*, s. 23.

Kjær, T. (2022b). Krænkelseskultur bliver totalitær. *Jyllands-Posten*. Tilgået 30.05.23 via <https://jyllands-posten.dk/debat/breve/ECE14163180/kraenkelseskultur-bliver-totalitaer/>

Lauridsen, P. S. (2018). Intertekstualitet. *Medieteor*i (red. P.S Lauridsen & E. Svendsen) pp. 279-297. Samfundslitteratur: Frederiksberg.

Liberal Alliance (2023). Aktuelt. *Liberal alliance*. Website tilgået 02.06.23 via <https://www.liberal-alliance.dk/>

Nielsen, F. (2022). Fremover kan kunder bestille en 'kageperson' fremfor en kagemand eller kagekone hos Lagkagehuset. *DR*. Tilgået 02.06.23 via <https://www.dr.dk/nyheder/seneste/fremover-kan-kunder-bestille-en-kageperson-fremfor-en-kagemand-eller-kagekone-hos>

Nielsen, M. F. & Nielsen S. B. (2013). *Samtaleanalyse*. 1. udgave, 4. oplag. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Nielsen, N. M. (2016). *Argumenter i kontekst*. 2. udgave. Samfundslitteratur, Frederiksberg.

Politiken-Fonden (2023). *Om Politiken-Fonden*. Website tilgået 02.06.23 via <https://www.politiken-fonden.dk/om-politiken-fonden>

Schack, J. (2018a). Perfektum participium og ordklassen adjektiver. *Nordiske Studier i Leksikografi* (14), 22-229. Hentet fra <https://tidsskrift.dk/nsil/article/view/117640>

Schack, J. (2018b). ”Perfektum participium som adjektivisk prædikativ” i *Danske Studier*, (red. Bock, Blicher & Stengaard) *Universitets-Jubilæets dansk Samfund* 597.

Tiirikainen, M. & Kaalund, S. (2022). Ven af indianerstamme: - Aflysning af fest er ikke vejen frem. *Tv2ØST*. Tilgået 02.06.23 via <https://www.tv2east.dk/naestved/ven-af-indianerstamme-aflysning-af-fest-er-ikke-vejen-frem>

van Leeuwen, T. (2008a). Representing Social actors. *Discourse and practice. New tools for critical discourse analysis* pp. 23-54. Oxford University Press.

van Leeuwen, T. (2008b). Representing Social action. *Discourse and practice. New tools for critical discourse analysis* pp. 55-74. Oxford University Press.